

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Nyaars-Morgen. Et Rim

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Nyaars-Morgen. Et Rim", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. I. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1824_397-txt-shoot-idm155.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Fortale.

Det er vist nok ikke rimeligt, at dette Rim vil tækkes Mange, eller engang læses af synderlig Andre, end min Rim-Stavs gamle Venner, hos hvem det vist ingen Fortale behøver, da det for dem heeligjennem selv er en saadan, ja, er ret egenlig en glad og kjærlig Fortale til den Rim-Krønike, om man saa vil, jeg nu føler mig stemt til at skrive. Imidlertid, hvem der nuomstunder ei vil være aldeles haabløs, maa vænne sig til at haabe det Urimelige, haabe, hvad kun ved Mirakler kan skee, og sandelig, er det Skjaldene, som finde sig mest skabte og skikkede til at fatte og nære urimelige Haab, da er det øiensynlig ogsaa de danske Forfattere, der ret inderlig maae ønske at kunne dele dem; thi selv det Haab at finde Læsere, som dog ingen Skribent, der er værd at nævne, kan undvære, selv det hører nu i Danmark til de mest urimelige! Altsaa takker jeg Gud, som for alle ivmine andre urimelige Haab om Danmark og Norge, saa ogsaa for det, at disse Blade, trods al rimelig Formodning, ei blot skal finde mange, men selv mange velvillige Læsere, hvem Grund-Tonen tækkes, om end Meget falder dem dunkelt, og vel Endeel urimelig sært! Uden dette Haab kunde jeg neppe udgivet, hvad jeg af min Fattigdom selv maa bekoste, og uden det kunde jeg umuelig følt, hvad Rimet stræber at udtrykke, og hvad jeg dog er mig bevidst at have følt, saa levende, at jeg, alle mine Dage, og visselig, jeg troer, evindeligt, maa regne de velsignede Timer, i hvilke det store, gjenfødte, Haab om Norden oprandt i mit Hjerte, for de glædeligste, jeg har nydt paa Jorden. Derfor, uagtet det ingenlunde er rimeligt, at Andre, end hvem der kjender og ynder min forrige Bane, enten kan eller vil forstaae det Ord, hvormed jeg her begynder en ny, og, uagtet det er ligesaa urimeligt, at Nogen, for at kunne dele mine glade Morgen-Følelser, vil gaae tilbage, lytte til min Aften-Sang, og bryde Hovedet med mine Natte-Tanker, kort sagt, gjennemgaae min gamle Bane med mig i de glemte Bøger; desuagtet haaber jeg dog dristig begge Dele, det skal man ogsaa see af denne vFortale, hvor jeg, ved, saa kort og tydeligt som mueligt, at give et Omrids af min Bane, har det urimelige Haab, at sætte selv dem, det Enkelte ei kan blive klart, istand til dog i det Hele at dele mit Syn og min Glæde!

Da jeg, nu snart for tyve Aar siden, betraadte Skribenternes tornede Bane, var det Nordens Myther, disse stærke, gaadefulde Drømme om Kampen, det Ædle, det Heltelige hos Mennesket, gennem alle Tider, maa føre med det Slette: i Egenkjærlighed og Selvklogskab Forstenede, kort sagt, de gamle historisk-poetiske Drømme om den Kamp, jeg ogsaa af egen Erfaring kjendte, dem var det, som greb og henrev mig, saa at, skjøndt jeg med det Samme fik Syn paa Christendommens mageløse Herlighed, var det dog kun Asa-Livet, betragtet som et Nord-Lys, der mindede om Tidens Fødsel og spaede om dens Fylde, kun det som begeistrede mig.

Dette mit Drømme-Liv har afpræget sig i al min Skrift før 1811, ligesaavel i min Afhandling om Religion og Liturgi og min Dimis-Prædiken, som i min Mythologie og mine Optrin af Nordens Kæmpe-Liv; men nu vendte Bladet sig; thi jeg vblev Præst, aabenbar ei for at finde Leve-Brød, som jeg netop derved kom længere fra, og i Grunden ei engang for at staae min gamle Fader bi, skjøndt det visselig var mit Ønske, men ret egenlig fordi jeg vaagnede: vaagnede først af den Drøm, at man, i saa antichristelig en Tid, kunde troe paa Christus, og dog forholde Kirken sin Tunge, og vaagnede derpaa tillige af den dybere Drøm, at man kan trøste sig ved Christus, uden i Aand og Sandhed at høre ham, og ham alene, til. Den første Opvaagnelse drev mig, fra Edda og Abildgaarden, til Bibelen og Kirken, den anden, som maatte være smertelig, havde nær drevet mig fra Alt til Fortvivlelse, men, Gud skee Lov! det skedte ikke, og jeg blev da Præst, med det alvorlige Forsæt, at opoffre Alt hvad et Menneske, med Guds Hjælp, kan, for at afvæbne Kirkens Fiender, og vække Nordens Folk af den dybe Sjæle-Søvn paa Afgrundens Bredd, hvori de øiensynlig var som døde og begravede. Dette er klarlig den Axel, hvorom Tanke-Hjulet dreier sig i al min Skrift, fra Fortalen til Nyaars-Nat og Optrinene af Norners og Asers Kamp, som danne Overgangen, til mine Kvædlinger og Bibelske Prædikener, vi ved hvis Udgivelse jeg ikke blot udtrykkelig erklærede, men viiste, at min Mund var bundet og min Pen omskaaret. Dette skedte, ingenlunde fordi de fleste Præster vel hadede min Prædiken, og de Boglærde unægtelig foragtede min Skrift; thi begge Dele kunde jeg, Gud skee Lov! bære: Hadet med Taarer, og Foragten med Smil; men det skedte, fordi jeg følte, det skulde saa være, følte, at da ei blot, ved min Faders Død, mit udvortes Præste-Kald var ophørt, men jeg endog, ved en mærkelig Leilighed, som Præst, paa en Maade sat i Band; nu var det Guds Villie, at jeg, paa det Umiskjendeligste, skulde vise, hvor langt det var fra mine Tanker, som Parti-Stifter, at gjøre Bulder i Kirken, hvor mærkelig de tog fejl, der ansaae mig for en Fiende ad sund Fornuft og grundig Lærdom, og hvor sikker jeg var paa, at have Ham med mig, som lukker i, saa Ingen kan oplade, og lukker op, saa Ingen kan tillukke!!

Nu, 1815, paatog jeg mig at oversætte det ældgamle nordiske Helte-Digt: Bjovalfs-Drape, fra Angel-Saxisk, Norges Konge-Krønike, fra Islandsk, og Danmarks Krønike, fra Latin, paa Dansk, og, hvad end Efter-Slægten vil dømmes viiom Udførelsen, om Løftet skal den vist sige, det var kæmpemæssigt, og jeg maatte selv sige, det var forvovent, dersom jeg ikke vidste, hvad der, halv mod min Villie, drev mig til at gjøre,

nødte og stærkede mig til, efter Evne, at holde det; men da jeg veed, det var min Christendom, i Pagt med en mægtig vaagnende Fædrenelands-Kjærlighed, som drev det hele Værk, nu siger jeg kun, hvad Sandhed er: Loven var ærlig, men Holden besværlig. Alt i Begyndelsen fristedes jeg til at ønske, man ikke vilde opfylde de Vilkaar, under hvilke jeg kun havde lovet, hvad der vel, under alle Omstændigheder, var en Kjærligheds-Gjerning, jeg burde have Sind til at øve, men hvad jeg følte, dog kun, under visse Vilkaar, var en Pligt, jeg, hvor tung den saa faldt mig, skulde stræbe, og turde haabe Kraft til at opfylde. Hvad det er, for et poetisk Gemyt, i en Række af Aar, som Grammatiker, at sysle med døde Folk og Sprog, det maa man vel være lidt mere poetisk end de Fleste, for at fatte; men at det ei maa være behageligt, kan dog Alle deraf slutte, at det saare sjelden skeer; thi Saameget veed man dog vist om Poeterne, at det er Folk, som gjør med Liv og Sjæl hvad der ixer deres Lyst, men derfor ogsaa nødig Andet. Allerede derfor kunde jeg med Rette, poetisk talt, kalde det Liv, jeg, under hine Arbeider, har ført, en Død, eller dog en Døds-Kamp, som det to Gange er, at tilkæmpe sig Stadighed ved slige Sysler, og tilkæmpe sig det levende Udtryk i Moders-Maalet, for hvad der, af fremmed Natur, paa det nødvendig falder dødt. Dog, det vilde ei sagt saa stort med mig, der af Naturen er et Slags Amphibie, lidt af Gram og Holberg, venligt og vel forligt, om at lee ad det døde, tomme Ord-Kløverie, og forlystes ved den levende, frugtbare Sprog-Grandskning, der giver fast Fod i Aandens Rige. Men jeg døde ogsaa historisk, i det jeg traadte ud af al levende Berørelse med den nærværende Slægt, og hvad det er for en Skribent, der ovenikjøbet skal blive ved at skrive: som blot for sig selv og for de Døde, at det omtrent maa kaldes at være levende begravet, synes mig, man, ogsaa uden selv at være Skribent, saa omtrent maa kunne føle, da det bogstavelig er, som at skulle tale, og blive ved at tale for døde Øren, og tvinge sig selv til at troe, det er ikke forgjæves. Denne Død laae ikke i Sagens Natur, thi var den Deeltagelse, man xengang viste Arbeidet med Folke-Krønikerne, voxet, eller endog kun vedblevet under dets Løb, da vilde den oplivet mig; men det laae i Tidens Vilkaar, at denne Deeltagelse var som det sidste Glimt af en Gnist under Asken, der tabde sig i den dødeste, koldeste Ligegyldighed for den nordiske Oldtids Størværker, oplevende paa Moders-Maalet, der vel er tænkelig, og at denne Ligegyldighed maatte være dræbende for mig, under et Arbeide, der af Naturen var saa dødt, det er dog vel begribeligt. At Haabet om en bedre Fremtid, Haabet om en Dag, der skulde aabenbare, hvad det var, man iblinde forskjød, og om en Vaar, der skulde smelte hvad Vinteren havde bundet, at et saadant Haab var det Eneste, der kunde give mig baade Mod og Kraft til at fortsætte Arbeidet, til at udtømme mit Liv over de Døde, det er aabenbart; men er det underligt, at dette Haab efterhaanden hendøde, saa det stod for mig, som en kraftløs Skygge, paa hvis Betydning jeg vel umuelig kunde tvivle, men hvis Understøttelse jeg dog ligefuldt maatte savne, just da jeg trængte allermest til den, under Arbeidet paa Krønikerens tredie Deel, da Ligegyldigheden var blevet til bidende, skjærende Kulde, og da xifortællingen i de gamle Bøger, som det Folke-Liv den skildrede, blev mattere og dødere. Hvad Under, at jeg smittedes af den Ligegyldighed, der var det Eneste, jeg end stod i levende Berørelse med, og blev saaledes ligegyldig for et Arbeide, der kun var til Spot, ligegyldig for en Slægt, der syntes at have forsvoret al Deeltagelse i noget Aandeligt, selv i Fædrene-Daad og Moders-Maal, og endelig selv lunken for mit egenlige Dag-Værk, kort sagt, at jeg omsider ogsaa døde hjertelig! Det Sidste skulde jeg vel, for min egen Æres Skyld, helst tie med, og lade, som jeg heltemæssig havde trodset Døden under alle Skikkelser; men søgte jeg min egen Ære, da var jeg en utro Tjener, og fortav jeg, i hvilken aandelig Døds-Kulde jeg omsider nedsank, da stjal jeg Æren fra Ham, der nu har gjort mig levende igjen!

Jeg følte det med Gru, hvor død jeg var blevet, og selv legemlig følte jeg mig Graven nær, da Timen slog, som jeg vel aldrig havde ophørt at vente og at stole paa, men dog omsider at længes ret inderlig efter; jeg kaldtes igjen til Præst, og det, som det skedte, saa aldeles mod min Villie, at jeg intet Øieblik kunde tvivle paa, det jo ret xiegenlig var efter Guds, og det gav mig Mod til at bekæmpe Døden, i mig og omkring mig, med Opstandelsens Haab. Herren gav Kraft, og mellem venlige Mennesker, i den venligste Natur, mit Øie har seet, levede jeg atter saaledes op, at jeg med Haab og Lyst kunde fuldføre Fordanskningen af Nordens Krøniker! Aldrig saasart var Arbeidet endt, før det skedte, hvad Mange vist vilde forsvoret, men hvad jeg aldrig havde tvivlet om, jo vilde skee, naar jeg gav Tid: jeg fik Præste-Kald i Hoved-Staden.

Mit gamle, nødvendige Ønske, at kunne, i den Bye, hvorfra Vantroen udbredte sig over Landet, og hvorfra Alt hvad der skal udbrede sig over Landet, maa udstrømme, mit gamle Ønske, her at kunne enstund, uafbrudt, i Fred, forkynde Christi Evangelium, som det, der for de mange Millioner var, er for mig, og skal bestandig være en Guds Kraft til Salighed, det begyndte nu at opfyldes, og det er snart opfyldt; thi virke to Aargange christelige Prædikener Intet her, som er værdt at tale om, da virker, efter min Overbeviisning, tyve saadanne kun den grueligste Ligegyldighed, kan maaskee vel formere Kirke-Gjængernes, men vist xiiiikke de Troendes Antal. Sandelig, skulde jeg, efter et heelt Aars Prædiken, have sagt paa Samvittighed, om jeg havde nogen Grund til at troe, jeg havde udrettet noget, da maatte jeg svaret: ja, jeg har en urokkelig Grund til at troe det; thi jeg har prædikeret Guds Ord, og der staaer skrevet: mit Ord skal ikke komme tomt tilbage, men, som Sneen og Regnen, udrette det, hvortil det udsendes, men ærlig maa jeg bekjende, det er ogsaa den eneste Grund, den, hvormed jeg maa trodse Meget, som synes at vidne om det Modsatte. Maaskee var dette endnu den haardeste Prøve, jeg har gennemgaaet, fordi mit gjenfødte Haab om den nærværende Slægt, og den deraf flydende Deeltagelse i dens aandelige Vee og Vel, var end som det spæde Barn, for hvem Ligegyldighed kan være Aarsag Nok til Døden; men, Gud skee Lov! ogsaa denne Fare har jeg overstaaet, ei fordi Verden endnu, i mine Øine, seer bedre ud, men fordi hvad Gud vil, skal leve, kan ikke døe, men stærkes og voxer ved hver Kamp det gennemgaaer. Man skal vist ikke trøstes eller lystes ved at see, hvad der i de sidste Aar udgjør den danske Literatur, thi naar man undtager, hvad altid maa undtages,

hvad xivlngen læser, med mindre de nødes dertil, da er den aldeles blevet sin Historie værdig, og nær havde jeg brudt mit Hoved fordærvet, med at udgrunde en Maade, hvorpaa man dog kunde frembringe en Smule Rørelse i det døde Hav. Jeg arbejdede derfor af alle Kræfter paa et Forsvars-Skrift for Christendommen, der soleklart skulde vise, baade hvor forsvarlig den, og hvor aldeles uforsvarlig saavel enhver Indvending som Ligegyldigheden mod den er, og det Arbejde var ingenlunde forgjæves, thi det afslørede Lunkenheden i mit eget Bryst, og gav den sit Bane-Saar, men med Formen kunde jeg aldrig blive tilfreds, thi hvor tørt jeg end begyndte, blev den dog snart saa poetisk, at jeg fandt, den var slet ikke skikket til at vise sig paa det døde Hav, og da det omsider lykkedes mig at faae den gennemsigtig, saae jeg med Forskrækkelse, at Livet var forsvundet; men fælde tillige med Glæde, at jeg var selv blevet levende igjen, og opfyldtes af et levende Haab om at see det samme Guds Under paa mange Tusinde i Norden. Som Præst havde jeg følt det, lige siden Kirke-Aarets Begyndelse, da det gennemlyndede mig, at Natten var forgangen og Dagen kommet nær, men som Skrivbent fælde jeg det først, da jeg greb Rim-Staven, der nu længe havde hvilet hos mig, mellem alle de andre Old-Sager, jeg syndes at skulle tage med mig i Graven; da fælde jeg først, liflig gennemglødet, at for mig var oprundet en velsignet Nyaars-Morgen i Skjær-Sommer, hvis Straaler jeg, nu saalænge vant til Gravens Nat og Kulde, enstund havde stræbt at fordunkle med Praasen i mig selv : med matte, lunkne Betragtninger, og tusinde, ligesaa unyttige som overflødige Betæneligheder. Midt under denne glædelige Opdagelse, som, med Guds Hjelp, ingen Spot skal berøve mig Frugten af, modtog jeg Ingemanns Kong Valdemar, og, skjøndt det, et Øieblik, smertede mig dybt, at see den danske Histories Martyr og Patriark, vor herlige Saxo, skildret som en pedantisk Bog-Orm og vindtør Magister, kunde denne ubegribelige Øine-Forblindelse dog umuelig forspilde min inderlige Glæde over at høre et saa levende Dansk-historisk Ord, som det ei i mange Aarhundrede har tonet paa Marken; thi Sligt kalder jeg, for ramme Alvor, en Helte-Opstandelse, Begyndelsen til den ny Række af det danske Hjertes Helte-Gjerninger, der skal forklare og fuldende xvídets Bedrifter! Nu saae jeg da, ogsaa udenfor mig, det Haab jeg altid nærede, gaee i Opfyldelse, og vel maatte da min Morgen-Hilsen blive, i det Mindste for mig selv, en Morgen-Psalme!

Hvad jeg nu fremdeles har at gjøre, derom er det vel endnu for tidlig paa Dagen til at sige noget Vist, da man jo altid ønsker, under Dagens Løb, at see sine kjære Morgen-Drømme glædelig opfyldte, og maa dog vide, det er ei at vente, især naar Drømmene, som mine, er en Smule storladne; men dog føler jeg mig nu, med Guds Hjelp, istand til at fortsætte Nordens Old-Krøniker, fornye, og jeg haaber, formere de Danske gammeldags Psalmer, og i det Hele at lade endeel gamle gode Venner, ved Hjelp af Rim-Staven, krybe op af Graven, i det Haab, ved kjærlig Pleie af den ømme Danne-Kvinde, at samle Kræfter til et nyt Levnets-Løb. Dette er nok omtrent hvad jeg skal, og skamme maa jeg mig dybt, naar jeg, uagtet Alt, hvad mig er vederfaret, dog end stundom kan tvivle om at finde en lille, venlig Plet i Norden, hvor jeg kan have Ro og Munterhed til dette mit Dag-Værk. Vist nok er det tilgiveligt, naar jeg tvivler om, at finde en saadan Plet paa xvídet flade, skovløse Land, hvortil hele Kjøbenhavn, nuomstunder, aandelig synes at høre, men, hvad da? Amager er dog ikke hele Danmark, snart, vil Gud, er Stenen afvæltet, som i mange Aar laae tungt paa mit Hjerte, og naar jeg da, saa godt som jeg kunde, har forkyndt Evangelium i Danmarks Hoved-Stad, da, synes mig, er jeg fri, som Fuglen i Luften, og kan tage mit Sæde i Norden, hvor det skal være, hvor Gud vil berede mig Plads! Sandelig, det er mit, maaskee vel urimelige, men derfor ingenlunde ugrundede, Haab, at Gud, efter de atten, vist nok slet for Ham, men ei for Verden, bestaaede Prøve-Aar, vil skjænke mig en lille Plet, hvor jeg kan prædike hvad jeg troer, synge hvad mig synes, og fortælle hvad jeg seer, uden at drages med den plumpe Spot, den aandløse Selvklogskab, den latterlige Storagtighed, det iskolde Haarkløveri, kort sagt, det hele døde Væsen, som er Tidens Pestilents, og var hidindtil baade indvortes og udvortes min Plage! Hvor forgjæves det er at brydes med denne gamle Troid-Hex, hvis rette Navn er Lige-Gyldighed : aande lig Følesløshed, det lærde alt i gamle Dage Thor hos Udgaards-Loke, men det er af de Ting, xvíllngen troer, før han har prøvet det; nu derimod, da jeg har lært, man falder snarest, naar man slaaes med Ingen-Ting, nu længes jeg ret inderlig efter en lille Kreds af venlige Medarbejdere, der, uden at bryde sig om Hexen, stole paa Herren, og stirre stadig paa det store Maal, Han sikkert vil, skal naaes: Oplivelsen af Nordens Helte-Aand, til christelige Bedrifter, paa en, med Tidens Tarv og Vilkaar, passende Bane!!

Ingen behøver at fortælle mig, hvor urimeligt et Haab det er, jeg stedse har næret, og venter nu daglig at see stadfæstet; thi det kan jeg sige mig selv, det raaber Alt omkring mig; men Guds Ord siger mig, at Døden aldrig skal faae Bugt med Herrens Menighed, Nutidens Betragtning viser mig, at skal det Guds Ord bestaae, maa der skee en vidunderlig Opvækkelse, og det er ingenlunde blot Frændskabet, der har avlet mit Haab om at see den i Norden, det er hele Menneske-Historien, der som Guds Finger peger derpaa, det er hele Nordens Historie der viser mig Forberedelsen dertil, af den Forsyns-Haand, der tager aldrig feil, og kan umuelig hindres fra at naae sit Maal! At det berøer paa os selv, om vi vil høste, hvad Fæxixdrene have saaet, og at det er nemt at undgaae, det veed jeg godt; thi selv Guds eget Folk gik jo, for Største-Delen, glip ad de store Forjættelser, som nødvendig maae troes og elskes, hvor de skal kunne opfyldes til Glæde; men derfor er jeg lige sikker paa, at Danmark er Historiens Palæstina, saa, skal noget andet Folk berøve Børnene af Dan og Skjold deres deilige Arv, da kan det kun skee, ved at tilegne sig Fædrene, som de vanartige Børn selv forskyde, ligesom Israels Arv i Aanden kun gik over til de Hedning-Stammer, som i Christo levende tilegnede sig Abraham, Isak og Jakob! At jeg imidlertid om Danmarks Folk haaber det som bedre er, det viser vel hele min Bane, men dog især dette Rim; thi klarere, end med det, kunde jeg umuelig kundgjøre den Tro, at, trods alle synlige Mærker, er Danmarks Døde dog kun Daanede, som skal nu bradt opstaae, og mit Haab er mig saameget des sikkrere, som jeg bestandig klarere seer, at jeg selv oprindelig er af en anden nordisk

Stamme, der kun ved Sammen-Smeltning, med det Danske Hjerter-Folk, kan gaae i lige Arv! Enhver, som, ved Dagens Lys, betragter min Færd og min Skrift, skal vist, xxnaar han er aandelig hjemme i Nordens Historie, sande, at Danskheden i mig ei kan være naturlig oprundet, men maa være historisk indpodet; thi saa haardt, med Venne-Hug, slaaser ingen Dansk, og skulde Danskheden i mig baaret, hvad mig er mødt paa Marken, da maatte jeg for længe siden være gaaet i Jorden, som jeg gik, da den skulde bære Sit: Forhaanselsen af Moders-Maalet i vor Moders egen Krønike! Det er og aabenbart, at saalænge jeg fulgte min Natur, og betragtede Norden med mine egne Øine, fandt jeg mine Fædre mest tilfjelds, mit Moders-Maal paa Island, mine Helte hos Snorro, mit Valhald i Edda, og kun efterhaanden, som jeg stræbde at see med Historiens Øie, i Bibelens Lys, efterhaanden, som jeg lærde, at Livet, skjønndt det klarest viser sig i Hoved-Staden, dog udgaaer fra Hjerter-Kamret, seer man, jeg dalede, og sank først seent, halv stræbende, halv strittende, i Bølgernes Skjød, saa jeg maatte, som Gorr, seile længe, før jeg fandt mine Frænder paa de Danske Øer, mine Helte hos Saxo, og mit Valhald i Rim-Krøniken. At jeg nu ikke vil adskille, hvad Gud, klarlig i Historien, og følelig for mig selv, har sammenføiet, men at jeg xxitvertimod bestandig, baade indvendig og udvendig, maa arbeide paa Sammensmeltningen af hvad jeg føler, kun forenet, kan naae Maalet, er dog vel begribeligt, og jeg har aldrig været længere end nu fra at opgive Haabet om et kjærligt Ægteskab mellem Edda og Rim-Krøniken, som mellem Thor og Freia! Det er da Slutningen, at i Nordens Helte-Grav har jeg gjort Stalbroderskab med de elskelige Kæmper af alle tre nordiske Stammer, saa nu vil vi følges ad i Liv og Død, men da vi har lært, det er pinligt at døe, før man har fyldt sine Dages Tal, saa vil vi nu opslaae vort Paulun, hvor man vil lade os leve, og er det ikke her, saa trøste vi os ved, at overalt hvor vi komme, med Oldtidens levende Minde, der føre vi i Grunden Fæderne-Landet med os, især da vort rette Fæderne-Land dog er heroventil, hvor Han boer, af Hvem al Faderlighed haver Navn!!!

Ingen kan finde det rimeligere end jeg, at man i Almindelighed vil erklære disse Oplysninger, saavel som Rimet selv, for idel Sværmerie og Galmands-Værk; thi Ingen er blevet føleligere erindret om, at denne er det attende Aarhundredes uforanderlige Dom om alt Aandeligt; men jeg xxiiinærer ret med Flid det urimelige Haab, at dette Skrig imod Aanden ei meer skal kunne løfte sig paa Marken, uden at møde den Afskye det fortjener; thi skal det kaldes Sværmerie Alt hvad der gjør os aandelig levende, uden videre Spørgsmaal om Kilden, hvoraf Livet udstrømmer, eller Maalet hvortil det stræber, da veed jeg, at hvert Hjerter, hvori der er en god Blods-Draabe af den velsignede Kilde som sprang i danske Helte-Aarer, at hvert saadant Hjerter vil heller med et gudeligt og elskeligt Liv adle Sværmer-Navnet, end, for at kaldes fornuftigt af Daarer, tilintetgjøre sig selv i en aandelig Død!

Christianshavn den 12te August 1824.

N. F. S. Grundtvig.

Residerende Capellan ved Vor Frelseres Kirke.

XXIII

XXIV

1¹

Guds Fred! hvor I bygge,
Paa Mark og paa Fjeld,
I Bøgenes Skygge,
Ved Elvenes Væld!
Guds Fred over Skoven,
Hvor Stammerne staae!
Guds Fred over Voven,
Hvor Snekkerne gaae,
Som ankre, som flage
Paa festlige Dage,
Som end tone Fædrenes Flag!

2

Guds Fred, som den fandtes
Ved Fædrenes Barm,
Guds Fred, som den vandtes
Ved Frelserens Arm,
Guds Fred, som den throner
Hvor Kjærlighed boer,
Guds Fred, som den toner
I Hytter af Jord,
Som selv jeg den nyder,
Tilønsker og byder
Jeg Brødre og Frænder i Nord!

2 Guds Fred og God-Morgen!

- 3 Paa Mark og paa Fjeld!
Forvundet er Sorgen,
Mig pinde i Kveld,
I Midnattens Mørke,
Da Hel-Hanen goel;
Da Mulmet i Størke
Sig værged mod Soel:
Da Natten med Dagen,
Michael med Dragen,
Mig tykdes at kæmpe om Nord!
- 4 Om drømt eller vaaget
Jeg haver i Nat,
Om lukket var Laaget,
Hvad heller opladt,
Om sovet som Fugle,
Om vaaget som Mænd,
Jeg har i min Kule,
Er dunkelt mig end;
Men i mig dog Gløden
Vist droges med Døden,
Som døende, ulmende Gnist!
- 5 Om Dag alt var oppe,
Da Skygger for mig,
I Træernes Toppe,
Sig rusted til Krig,
Og tykdes mig vandre,
Som Storme i Løv;
Om lydhør, trods Andre,
Jeg var, eller døv,
Det dages med Tiden,
Og altid er Kviden
Som føles, og virkelig til!
- 6 Om Neb til at sjunge
Mig voxed af Bryst,
Om Mere paa Tunge
Mig lagdes end Lyst,
Om Soel vilde gjemme
Lidt Guld i min Mund,
Om Sæde og Stemme
Jeg haver i Lund,
Om Sang eller Sukke
Sad næst ved min Vugge,
Det er hvad end ikke jeg veed!
- 7 At Natten er svundet,
Med Skyggernes Hær,
Og Solen oprundet
Til heltelig Færd,
At glødende Voven
Har favnet dens Glands,
At straalende Skoven
Den byder sin Krands,
At liflig min Tunge
Har Lyst til at sjunge,
Det ingen aftrætte mig skal!
- 8 Ja, Lyst til at sjunge
Jeg har nu om Alt,
Hvad Øre og Tunge
Jeg værd haver kaldt:
Om Moses og Mimer,
Om Himmel og Jord,
Om Alt, hvad sig rimer
Med Aand og med Ord,

Om Lys fra det Høie,
Om Glimt i vort Øie,
Om Gnisten i Staal og i Flint!

- 9 5 Ja, Soel i det Høie!
Ei du som nu staaer
Støv-Hytter for Øie,
Med Dødninge-Kaar,
Men du som har straalet
I Kraft og med Glands,
Da Ordet var Maalet
For Syn og for Sands,
Dig vilde jeg love,
Som Fuglen i Skove,
Som Stjerner i Dagenes Gry!
- 10 Og, deilige Maane!
Ei du, som med lil,
Maa stjæle, maa laane
Dit Dødninge-Smil,
Men du, som har luet,
Saa lun og saa klar,
Da Aanden blev skuet,
Som Ild under Glar,
Dit Ny og dit Næde
Er værd at omkvæde.
Ei Bytte gjør du paa Bedrag!
- 11 6 Thi bandt jeg dig gjerne
Af Straaler en Krands,
Høihellige Stjerne,
Som skjuler din Glands;
Du Soel under Dække,
Lys-Billed af Ham,
Der sig lod paalægge
Vort Aag og vor Skam,
I Støv sig lod svøbe,
For Støvet at døbe,
At klare med Ild og med Aand!
- 12 Fuldværd at omkvæde
Og kalder jeg dig,
Som favner med Glæde,
En Bølge saa liig,
Ydmygelig Varmen
Af Solen bag Sky,
Og føder i Barmen
Da Lyset paa Ny,
Du Skabning af Aanden,
Af Gudhjerte-Haanden,
Du deilige Maane i Løn!
- 13 7 I Stjerner fuldmange,
Som knæle i Sky,
Med jublende Sange,
Naar Skyggerne flye,
Naar Solen med Størke
Opstiger fra Hav,
Og levner kun Mørke
En lysnende Grav,
Gid I vilde bære
Mig Kvad til Hans Ære,
Som kalder hver Stjerne ved Navn!
- 14 Da skulde jeg lære,
Hvad Faa ikkun veed,
I Runer fuldsære!

- Med eder Beskeed,
Som Tidender føre
Om Solstraale-Rov,
Paa Aarvaagers Øre,
Paa Alsviders Hov,
Paa Skjoldet hint tykke,
Af Skye og af Skygge,
Som mørkner den straalende Gud!
- 15 8 Dog, Vogn i det Høie,
Hvad, ristet paa Hjul,
For stærblinde Øie
Sig dølger i Skjul,
Hvor godt det sig rimer,
Hvor sært du end gaaer,
Derom jeg af Mimer,
Som veed dine Kaar,
En Sang hørde kvæde,
Hvis Toner med Glæde
Jeg laaner min Dværgemaals-Røst!
- 16 Og Sleipner, du lette
Fod-Gjænger paa Hav,
Mig undtes at gjætte
Et Gran om den Stav,
Der staaer paa din Tømme,
Og røber din Færd,
Skjønndt ei at bedømme
Jeg vover dit Værd;
Thi end ingen Tale
Om Runen paa Hale
Jeg hørde, som tykdes mig klar!
- 17 9 Om Runen paa Ravet
Og Guldets saa purt,
Paa Klingen fra Havet,
Paa Vin og paa Urt,
Paa Bringen af Grane,
Paa Issen af Muld,
Paa Vingen af Svane,
Paa Neglen af Skuld,
Paa Old-Brages Tunge,
Jeg den hørde sjunge
Saa Gjenlyd det gav i mit Bryst!
- 18 Om Røsten jeg hørde,
Om Gangen jeg gik,
Om Ordet jeg førde,
Om Øiet jeg fik,
Om Morskab og Møde,
Om Døn og om Klang,
Derom i Dag-Røde
Skal lyde min Sang,
Vil Gud, som jeg gjætter,
Af større Forsætter
Som Dag-Værk fuldbyrdes et Gran!
- 19 10 I Kveld var det broget,
I Nat var det tyst,
I Morges fuldtaaget,
Men nu er det lyst;
Hvad Dagen skal bringe,
Det gjættes vel kun,
Dog ei breder Vinge
For Intet i Lund,
Og altid en Gjerning
Det spaaer, naar Guld-Terning

Hentriller paa Blad-Tavle-Bord!

- 20 Ei Løvspring man finder,
I Norden paa Stav,
Før Solen oprinder
Af nordlige Hav,
Og skyndelig kommer,
Har først vi kun Vaar,
Den nordiske Sommer,
I Dag som i Gaar;
Om Høsten vil lykkes,
Derom kan man tykkes
For Tiden, omtrent hvad man vil!
- 21 11 Det første, jeg mindes,
Dog kun som en Drøm,
Ved Spor, som de findes,
I Tankernes Strøm,
Af hvad der mon skride
Saa let over Hav,
Som Rimene glide
En Skjald over Stav,
Er Dværgemaals-Klangen,
Valkyrie-Sangen,
I Midvinters bælgmørke Nat!
- 22 Jeg drømde, at, slaget
Af Marken, paa Fjeld,
Af Lykken bedraget,
Jeg vanked i Kveld,
Bortblæst var min Størke,
Og myrdet min Ro,
Med Rædsel, i Mørke,
Jeg savned min Tro,
Mit Hjertes Veninde,
Som gik mig af Minde
I Hjerne-Vildfarelsens Aar!
- 23 12 Jeg drømde, at Staven
Var over mig brudt,
Af Verden til Graven
Og Glemsel forskudt,
Jeg drømde, fuldgjerne
Jeg laae under Muld,
Beklaged min Stjerne,
Men græd ei for Guld,
Nei, græd kun for Størke,
Og gjøs kun for Mørke,
I Midvinters troldskumle Nat!
- 24 Jeg drømde, mig vakde
En Gubbe fuldsær,
Hvem Haanden jeg rakde
Til underlig Færd,
Lod gjerne mig hæve
Paa Gangeren op,
Der syndes at svæve
Som Fugl over Top,
Lod Øiet forbinde,
Og fulgde i Blinde,
Paa Sleipner, den Gubbe saa kjær!
- 25 13Jeg drømte, fornøiet,
Jeg stod i en Sal,
Heel liflig for Øiet,
Skjønndt dunkel og sval,
Alt som jeg mig tænker

Et udhulet Fjeld,
Hvor Nord-Lyset skjænker
En Skumring i Kveld,
Hvor Glimt, som man gjætter,
Langt mere forjætter,
I Guldets og Gaadernes Hjem!

26 Jeg drømde, at Helte
Opstege af Jord,
Med Klinger i Belte,
Som Kæmper i Nord,
Og Harpen slog Brage,
Med Fingre af Guld,
Saa aldrig der Mage
Var hørt over Muld,
Og herlig, med Klängen,
Valkyrie-Sangen
Henstrømmed i dundrende Chor!

27 14Den Gubbe, som vakde
Mig op af min Slum,
Et Bæger mig rakde
Af Mjød under Skum,
Han bød mig udtømme
Det breddfulde Maal,
Og glad jeg, i Drømme,
Drak Asernes Skaal;
Da løstes min Tunge,
Til Draper at sjunge,
For Helte, i Hald og paa Høi.

28 Nu Gubben tilbage
Jeg fulgde urædd,
Som Drømme saa fage
Vi fore afsted,
Jeg sad under Kappe,
Men saae dog i Smug:
Af Fødder, fuldrappe,
Var Otte i Brug,
Som Aarer paa Snekke
Saa sprang de i Række,
Saa traadte de Bølgerne blaa!

29 15Han gjorde mig Ære,
Den Gubbe saa bold,
Gav Sværd mig at bære,
Med Hjelm og med Skjold;
Min Æt han nedregned
Fra Toke i Fyn,
Med Korset han tegned
Mit Øie til Syn,
Og bød mig saa bære,
Til Nornernes Ære,
Primsigningens Banner i Nord!

30 Nu fælde jeg Størke,
Nu havde jeg Ro,
Paa Lys over Mørke
Jeg turde nu troe,
Slet Intet mig feiled
Af hvad som forsvandt,
Mit Skjold det afspeiled,
Saa Skyggen jeg fandt,
Med Skyggen fornøiet,
Thi livlig for Øiet
I Skjold-Speilet rørde sig Alt.

- 31 Jeg saae, hvor de strede,
Om Himmel og Jord,
De Kæmper saa vrede,
Som Freden forsvor!
I Alt hvad med Størke
Sig teede engang,
Saae Lys jeg og Mørke,
Som Nornerne tvang,
Og ledte med Liste,
Til Meer end man vidste,
Til Maalet, til Klarhed i Alt!
- 32 Jeg saae, hvor de glimted,
Og blegned saa brat,
De Stjerner man skimted
I Heden-Olds Nat;
Jeg saae hvor den lued,
Den Herligheds Soel,
Hvis Bane man skued
Fra Pol og til Pol,
Saae Stjerner sig bøie
For den i det Høie,
Og knæled som Stjerne-Skud koldt!
- 33 17Jeg spotted de Blinde,
Som tænkte, for Gud,
Et Fristæd at finde,
Bag Muldvarpe-Skud,
Som, blinde for Solen,
Sig bøied for Muld:
For Støvet i Skolen,
I Verden for Guld,
Jeg saae og jeg sagde:
Med Flid de fralagde
Som Daarer sig Menneske-Værd!
- 34 I Nord-Lyset skued
Jeg Solens Herold,
Som sol-ligest lued,
Skjøndt Glandsen var kold,
Saa Brage det gjætted
Paa Tidernes Skjold,
Hvad Christus udretted
Paa Jorderigs Bold,
Saa Christus kun gjorde,
Hvad Thor, skjøndt han turde,
Besmittet, dog mægtede ei!
- 35 18Jeg drømde, at Mærke
For Aanden jeg bar,
At Brynie-Særke
Som Klæde jeg skar,
At kjækt paa vor Alder,
Af Loke besat,
Jeg hævnede Balder,
I Gudernes Nat,
Og skar vel med Sværdet,
I Slange-Blod hærdet,
Den blindfødte Hødur for Stær!
- 36 Det Alt jeg end mindes,
Men kun som en Drøm,
Hvis Aarsag dog findes
I Tidernes Strøm.
Paa Skygger jeg stirred,
Men ikke paa Tant,
Sig Tanken forvirred,

- Men Synet var sandt,
Med Skygger jeg fægted,
Det var, hvad jeg mægted,
Som Gjenlyd fra Skyggernes Land!
- 37 19 Det Næste jeg mindes,
Det var ingen Drøm,
Thi i mig end findes
Den levende Strøm,
Som lædsker og kvæger,
Med Væde fuldsød,
Som dybt mig bevæger,
I Lyst og i Nød,
Ja, Kjærligheds-Strømmen,
Som klarede Drømmen,
Tilbeder, lovsynger min Sjæl!
- 38 Fra Høielofts-Salen,
Hvad Fæderne sang,
Om Rosen i Dalen,
Til Hytten nedklang;
Om Troen i Hjerter,
Om Sjælenes Daab,
Om Glæde i Smerte,
Om levende Haab,
Om Kjærligheds Finger,
Som Hjerterne tvinger,
Mig spurgde en underlig Røst!
- 39 20 Jeg følte, at, slaget
Af Marken, paa Fjeld,
Af Skygger bedraget,
Jeg raved i Kveld;
Bortblæst var min Størke,
Og myrdet min Ro,
Det tordned i Mørke:
Og havde du Troe
Til Bjerge at flytte,
Det kan ikke nytte,
Naar steenhardt er Hjertet og koldt!
- 40 Mig tykdes, at Staven
Var over mig brudt,
Til Værre end Graven
Af Herren forskudt;
Mit Støv jeg foragted,
Min Sjæl var mig Alt,
Jeg Døden betragted
I aandig Gestalt,
Med Døden i Hjerter,
Jeg følte ei Smerte,
Men blegned og gjøs for mig selv!
- 41 21 Da lærde jeg Arme,
I Midvinter sval,
At Lys uden Varme,
Er Helvedes Kval;
Ei græde jeg kunde
For Gud eller Ven,
Kun grue og grunde,
Og grue igjen,
Jeg kæmpe mig vilde
Til Kjærligheds-Kilde,
Omskabe jeg vilde mig selv!
- 42 Du Jord-Klump, du Synder!
Hvad tænker du paa?

Hvad Kjødet begynder
Maa Aanden forsmaae!
Du Gud vil undvære,
Til du er Ham lig,
Nei, giv Ham sin Ære,
Saa hjælper Han dig!
Fra Døden til Livet
Kun Een det var givet,
Paa Vinger, at hæve sig selv!

43 22 Saa tugted mig Aanden,
Med trøstende Ord,
Og bar mig paa Haanden
Til Kirke i Chor;
Der Selv Han mig døbde,
Til Anger og Bod,
Og Han som os kjøbde
Fra Død med sit Blod,
Han skjænkede mig Livet,
Som Ham det er givet,
Med Kysset i Kjærligheds Kalk!

44 Gak ud, sagde Aanden,
Forkynd over Land,
At Daaben, trods Haanden,
Er mere end Vand,
At Nadverens Naade,
I Viin og i Brød,
Paa underfuld Maade
Kan frelse fra Død;
Ved Midvinters Tide,
Du selv fik at vide
Hvad glimrende Skygger formaae!

45 23 Mit Sværd dig har saaret,
Min Haand dig har lægt,
Til Kamp est du baaret,
Til Maal og til Vægt;
Stik Sværdet i Skeden,
Som fejl du har brugt,
Tænk immer paa Freden,
Saa strider du smukt;
Mit Sværd jeg dig laaner,
Hvad for det neddaaner,
Det vækker forklaret jeg op!

46 Du Sværdet skal bære
I Sandhedens Gjord,
Du Verden skal lære,
At fast er mit Ord,
Ja, Verden skal finde,
Paa dig og din Færd,
At ei gaaer i Blinde,
Den jeg giver Sværd,
At myrdes kan Ordet,
Men aldrig, ved Mordet,
Berøves sit evige Liv!

47 24 Slet intet du mægter,
Kom vel det ihu,
Saa ei du tilfægter
Dig Afmagt og Gru!
Paa Gud skal du bie,
Om og Han er seen,
Det ellers maa svie
Til Marv og til Been,
Hans Timer og Dage

- Gaae frem og tilbage,
Du Jord-Klimp! tie stille for Gud!
- 48 Udraab kun, at Ordet,
Som skrevet det staaer,
Bogstavelig jordet,
I Aanden opgaaer,
Til Ham at afbilde,
Som, efter sin Død,
Beviiste med Snilde,
At Ordet blev Kjød,
Vil altid bevise,
At Ordet er Spise,
At Ordet er Liv og er Aand!
- 49 25 Udraab kun, at Striden,
Med Raad og med Daad,
Udraab kun, at Tiden,
Med Smil og med Graad,
Skal Kronen forgylde,
Til Kongen saa from,
Som hid, i dens Fylde,
Med Fred-Lyset kom,
Som mildelig bier,
Til Orgelet tier,
Med Seglen og Dommens Basun!
- 50 Udraab kun: hvert Øie
Skal see Ham i Glands,
Hvert Knæ sig skal bøie
I Kraft-Navnet Hans,
Hver Menneske-Tunge,
Som toner paa Jord,
Skal vidne og sjunge:
Den Herre er stor,
Til Faderens Ære,
Velsignet Han være,
Vor Broder, vor Frelser, vor Gud!
- 51 26Lad Øiet kun stirre
Paa Tidernes Tegn,
Men ei sig forvirre
I Mythernes Egn!
Udraab hvad du skuer!
Fortæl hvad du veed!
Velsign mine Duer,
Hvor de synke ned!
Frygt aldrig for Fienden!
Men vogt dig for Vinden,
For Skinnen af hvad jeg har sagt!
- 52 Naar Lyset, du skimter,
Af Ordet opstaaer,
Da siig, hvor det glimter,
Hvad sikkert det spaaer;
Thi Himlen skal svinde,
Og Jorden forgaae,
Men Ordet skal vinde,
Og Tegnet bestaae,
Som Ordene lyder,
Hvad Tegnet betyder
Maa Aanden som gav det forstaae!
- 53 27Saa gjør nu dit Bedste!
Paa Ordet giv Agt!
Jeg kun vil stadfæste
Hvad selv jeg har sagt;

Men skulde og Helte
Jeg skabe af Been,
Og skulde jeg smelte
Mig Hjerter af Steen,
Ei svigte skal Ordet,
Men herlig, trods Mordet,
I Aanden forklaret opstaae!

54 Saa lød fra det Høie,
Hvor stille jeg sad,
Med Ordet for Øie,
En Røst over Blad;
Jeg lytted, jeg loved
Den Herre saa blid,
Jeg ypped, jeg voved
Den standende Strid,
Jeg høded, jeg hugged,
Jeg sang og jeg sukked,
Min Hug stod til Seier og Fred!

55 28 Jeg tog nu mit Stade,
Hvor Gud mig det gav:
Paa Babylons Gade,
Ved Daniels Grav,
Hvor sidste Gang Ordet
I Psalmer gjenlød,
Hvor Luther var jordet,
Hvor Troen var død,
Hvor Stenen alt kneiste,
Som Saga opreiste
Til Tegn ved hensmuldrede Been!

56 Der stod uforfærdet
Jeg ikke som Steen,
Men blottede Sværdet,
Og var ikke seen,
Med Straalen i Størke,
At vise paa Skjold,
Han streed ei for Mørke,
Den Kæmpe saa bold,
Hans Sværd var en Straale,
Som godt kunde taale
At prøves i Helvedes Ild!

57 29 Som Sværdet, saa Huset,
Han bygged for Gud,
Ei sank det i Gruset,
Trods gloende Skud,
Thi Grunden var ægte,
Og Muren stod fast,
Om ogsaa hver Lægte
I Luerne brast;
Hvad Staalet kan skjære,
Kan Baalet fortære,
Men Haand og med Staalet fornye!

58 Som Huset, saa Harpen,
Han slog over Muld,
Fra Elben til Sarpen,
Med Strænge af Guld.
Kast Harpen paa Baalet!
Den Strænge-Leeg gild,
Som trodsede Staalet,
Den taaler og Ild,
Sit Offer den bringer,
Og klarere klinger
Udglødet, den luttrede Stræng!

- 59 30 Som Harpen, saa Bogen,
Der bærer hans Navn,
Og skimler i Krogen,
I Skyggernes Favn;
Hvad Haanden har malet,
I Røg kan opgaae,
Hvad Tungen har talet
Skal luttret opstaae,
Paa glødende Vinger
Fra Baal sig det svinger,
Som Stjerner til Himlen saa bradt!
- 60 Som Bogen, saa Barnet,
Han avled paa Jord,
Udviklet af Garnet,
Oplært af Guds Ord,
Sin Moder at ære,
Og til hendes Værn,
At træde og bære
Selv gloende Jern,
Mens stille hun binder
Sin Krands af Kjær-Minder,
Med Taarer ved Faderens Grav!
- 61 31 Er Øiet og Maalet
Ei Grunde for Dyr,
Skal Barnet paa Baalet
Bevise sin Byrd;
For Barnet at braske
Det klæder kun slet,
Men see, om hans Aske
Ei giver ham Ret,
Saa af den sig hæver,
Mens Baalet end bæver,
Som Kæmpe hans Fader paa Ny!
- 62 Som Barnet, saa Bordet,
Han dækked i Chor,
Til Ære for Ordet,
Som Barnet kun troer,
Til Gavn og til Glæde
For alle de Smaa,
Som gjerne til Sæde
Paa Skamlerne gaae,
Og gjerne staae Skrifte
For Ham, som vil stifte
Et kjærligt, et evigt Forlig!
- 63 32 Ja, Bordet, som Daarer
Foragte nu saa,
At det ikkun Taarer
At tolke formaae,
Deraf kan I brænde,
Med Dugen, hver Splint,
Men, om, til den Ende,
I springe i Flint,
Ei Sølv og Guld,
Udluttret fra Muldet
I Smelterens gloende Ovn!
- 64 Saalænge end findes
I Støvet et Savn,
Der kun kan forvindes
I Frelserens Favn.
Saalænge skal Bordet,
Med Sølv og med Guld,
Med Troen paa Ordet,

Staae høit over Muld,
Og Hjerter forene,
Som levende Stene,
Til Piller i Faderens Huus!

65 33Ja, selv naar udtømmet
Er Kalken paa Jord,
Og atter indstrømmet
I Englenes Chor,
Skal end i Guds Rige
Sig reise det Bord,
Thi aldrig kan svige
Et Sandhedens Ord,
Og sagde Han ikke:
Det Ny vil jeg drikke
Med eder i Faderens Land!

66 Saa, ivrig med Tunge,
Og dristig med Pen,
Jeg Sværdet lod sjunge
Om Bibelens Ven,
Jeg Ordet lod virke
Paa gammeldags Viis,
I Skole og Kirke,
Til Fædrenes Priis,
Jeg Ordet lod dømme,
Og Aanden berømme,
Som Ordet gav levende Kraft!

67 34 Naar Røsten sig hæved,
Som Stormen udfoer,
Da fnøs eller bæved
Dens Fiender i Nord,
Da lyttede alle
Som troed Guds Ord,
Med Brun og med Balle,
De Gamle i Nord;
Med Seier i Vente,
Paa Mælet de kjendte
I Barnet hans Fader igjen!

68 Naar Luther hin lille,
Som i mig opstod,
Sad troende stille,
Og Bogen oplod,
Da saae jeg en Kjerte
Af Ordet opgaae,
Da legde i Hjerte
Lys-Englene smaa,
Da sang de: fra Oven
Vi komme til Skoven,
Fra Himmelen høit kom vi her!

69 35Paa bølgende Buer,
Paa Danne-Brogs Tegn,
Jeg kjendte de Duer
Fra Lys-Havets Egn,
Som Tidende bringer
Med levende Røst,
Med snehvide Vinger,
Og høirøde Bryst,
Jeg maatte mig bøie,
For Bud fra det Høie,
For Aanden ærbødig til Jord!

70 Alt hvad jeg da hørde,
Hvad dunkelt jeg saae,

Hvad inderlig rørde
Lys-Englene smaa,
Det gav jeg min Stemme,
Skjøndt tit det var sært,
Jeg kunde fornemme
Det Aanden var kjært,
Og Ham, som mig døbde,
Til Ham, som os kjøbde,
Jeg skyldte min Røst og mit Liv!

71 36 Nu lød over Vange,
Nu lød over Nord,
I Suk og i Sange,
Et underligt Ord,
Fuldmørkt for de Fleste,
Men rørende dog,
Til Spot for det Meste,
Naar ei det nedslog,
Til Lyst, naar i Drømme,
Jeg Skygger lod svømme
Som Svaner paa Tidernes Hav!

72 Ei Tale i Taaget
Jeg sendte om Land,
Som Fuglen jeg vaaged,
Og drømde som Mand,
Min Sang har ei sveget,
Og svigter vist ei,
Jeg drømde om Meget,
Som end er paa Vei,
Men Kornet fra Halmen,
Og Drømmen fra Psalmen
Jeg skjelned og skildte med Flid.

73 37 At Meget begravet
Der laae under Muld,
Og Meget i Havet,
At ligne ved Guld,
Ja, ædle Metaller
I Klippernes Skjød,
Og Mynt, som Koraller,
Hvor Snekkerne flød,
De Lys, jeg saae lege,
Nu blaa, og nu blege,
Mig meldte, mig røbed i Kveld!

74 At der er det Meste,
Hvor mindst man det seer,
Hvor kun for de Fleste
Er Strand-Sand og Leer,
Hvor Mange vil tænke,
Naar hver tager Sit,
Den fattige Enke
Maa leve paa Kridt,
Har Vand kun at drikke,
Er nødt til at tigge
Om Smuler fra rige Mænds Bord;

75 38 At der er det Bedste,
I Bund og i Balk,
At der er det Næste,
I Kridt og i Kalk,
At der er det Klare,
I Belt og i Sund,
Hvor Snekkerne fare,
Som Fugle i Lund,
At her, under Jorden,

- Er Gullet fra Norden,
Det skimted jeg dunkelt i Kveld!
- 76 Jeg skimted, jeg gjætted,
Hvad rimelig-viis
De Grav-Lys forjætted,
Til Fædrenes Priis,
Af Syn og af Gjætning,
Med Kridt og med Lim,
Jeg gjorde en Fletning
I Roskilde-Rim,
Som Roskilde-Knøse
Engang skal opløse
Og klare til Roskilde-Vand!
- 77 39 Nu kom der en Due,
Med Danne-Brogs Tegn,
I bølgende Bue,
Fra Lys-Havets Egn,
Ei legde forinden
Lys-Englene smaa,
Men strømmet paa Kinden,
Som Bølger mon gaae,
Det varslede Mørke,
Thi Lys uden Størke,
Det skaber en Tus-Mørke-Stund;
- 78 Med Godset du rutter,
Og ødsler i Løn,
Godt nok med den Luther,
Ret smukt af hans Søn,
Men min er Omsorgen,
Mig selv er jeg næst,
Jeg ogsaa i Morgen
Vil byde til Gjæst,
Din Gjæld jeg dig skjænker,
Men bie, til jeg bænker,
Og skjænker dig huld i min Hald!
- 79 40 Gak nu til de Daner
Og Norbagger smaa,
Hvor Gjengjæld du ahner,
For hvad jeg nok saae,
Du utro Husholder
Dem skjænked i Smug!
Gak til dem, du Tolder!
For snildelig Brug
Af Pennen og Fristen,
De deres Jævn-Christen
Taknemmelig laane vel Huus!
- 80 For Resten, vær rolig,
Bliv vaagen, giv Agt!
Jeg holder det trolig
Alt hvad jeg har sagt.
Hvad selv du i Drømme
Har seet eller hørt,
Maa Aanden bedømme
Som har det fremført,
Maa selv du forsvare,
Og lade forklare
Ved Lyset med Tiden sig selv!
- 81 41 Saa mælede Duen,
Og vilde nu brat
Utrøstet paa Tuen
Mig Arme forladt,

Da greb, i min Vaande,
Om Vingen jeg fast,
Da kom jeg i Aande,
Og raabde med Hast:
Jeg gjorde mit Bedste,
Nu er jeg din Næste,
Med Livet jeg slipper dig ei!

82 Vist haver jeg Brøde,
Hvo haver ei den,
Men Frelseren døde,
Og Gud er min Ven,
I Sønnen er Livet,
Paa Sønnen jeg troer,
Og Gud mig har givet
Paa Livet sit Ord,
Han kan nu ei støde
Mig ned til de Døde,
Som mumle i Skyggernes Land!

83 42 Gaaer Herren i Rette
Med Støvet, da maa
Han vinde sin Trætte,
Og Støvet forgaae,
Men Jorderigs Dommer
Har svoret og sagt:
For Dommen ei kommer
Hvo med mig gjør Pagt!
Paa Ordet jeg lider,
Med Ordet jeg strider,
Med Livet jeg slipper dig ei!

84 Saa lærde min Fader
Mig Kampen med Gud,
Han ingen forlader
Som holder den ud;
Forlader ei Sine
I Skyggernes Land,
Vil Sjælen til Pine
Ei sætte i Band,
Som lod sig forhaane,
Af dem som ei skaane,
Men haane Hans hellige Ord!

85 43I Valmue-Taage,
I klingrende Frost,
At vente og vaage,
Forsvare sin Post,
Hvo det kan fuldbringe,
Kan ogsaa, fra Jord,
Til Himlen sig svinge,
Saa let som Guds Ord,
Men Herren det nægter,
At Nogen det mægter,
Undtagen Han selv og hans Aand!

86 Han Selv lod mig lære,
At Støv kun i Løn,
Har Eet at begjære
Med Suk og med Bøn,
Det søgde jeg efter:
At bygge og boe,
Hvor Sjælen har Kræfter,
Og Sindet har Ro,
Hvor Gud alle Dage
Er stærk i de Svage,
I Herrens det deilige Hus!

- 87 44 Han veed det, som skuer
Hvad Hjertet attraaer,
At bedre mig huer
En Dag i hans Gaard,
Om og i Nat-Røde,
Som Fienden har tændt,
Min Hytte maa gløde,
Naar Værket er endt,
End tusinde Døgne,
Omtaagede, søgne,
Kun skjønne paa Skyggernes Maal!
- 88 Han veed det, som kjender
Min inderste Lyst,
At hvad sig end vender
Og krymper i Bryst,
Paa Tærskelen tager
Jeg heller min Plads,
End høit jeg fremrager
I Verdens Pallads;
Før lavest paa Skamle
I Løn hos de Gamle,
End høit i de Selv-Kloges Lag!
- 89 45 Han, ved sine Sale,
Vist Rede og Lye,
Til Spurv og til Svale,
Vil skjænke paa Ny,
Han ei vil udjage
Den ringeste Fugl,
Som under Hans Tage
Kun søger et Skjul,
For der at udlægge,
For der at opklække
Et Kuld til Hans Herligheds Priis!
- 90 Han saae mine Tanker,
Ved Dag og ved Nat,
Hvor ensom jeg vanker,
Af Verden forhadet,
Hvor Ingen mig kjender,
Som under mig godt,
En Fremmed blandt Frænder,
Selv Dreng til Spot,
Han veed, hvad der kvæger,
Trods Malurtens Bæger,
Mit Sind og mit Hjerte i Løn!
- 91 46 De fremmede Frænder,
Paa Mark og paa Fjeld,
Som ikke mig kjender,
Jeg spaaede Held;
Mig tykdes, i Norden
Jeg Helgene saae
Opstige af Jorden,
Og Bølgerne blaa,
For Vidne at bære,
Til Frelserens Ære,
Om Livet, Han Dødninger gav!
- 92 Har Støvet og Mindet,
Af Fædreneres Old,
Mit Øie forblindet
For Runer paa Skjold,
Saa Skygger af Livet
For Varsler jeg tog,
Jeg dog vel med Sivet

Mig selv kun bedrog!
Jeg loved kun Lykke,
Til dem som vil bygge
Paa Zions den prøvede Steen!

93 47 Vist haver jeg feilet,
I Skjøn, som i Skud,
Dog altid i Speilet
Jeg ledte om Gud,
Og sikkert den Kjerte
Opsteeg af Hans Ord,
Som trøstet mit Hjerte
Med Haabet om Nord,
Den fløi mig i Haanden,
Hvor herlig i Aanden
Opstod de hentørrede Been!

94 Naar Lænderne bæved,
Og Hænderne sank,
Mit Øie sig hæved
Til Stjernen saa blank,
Som stod over Norden,
Og styrked min Tro;
Skal nu under Jorden
Jeg søge min Ro,
Skal Haabet mig briste,
Skal Huset jeg miste,
O, gid jeg da laae under Muld!

95 48Velan! du har vundet,
(Saa Røsten nu lød)
Du Naade har fundet
I Liv og i Død!
Vil ei du udvige,
Velan da, saa bliv,
Naar god du tør sige
For Brødrenes Liv;
Men Han, som paa Gaader
Forstaaer sig, dig raader:
Gak ud, og tie stille for Gud!

96 Til Himmelens Fader
Dit Haab du har sat,
Han ei dig forlader
I Nød eller Nat!
Den Fjer, du har fattet,
Behold den til Pen,
Det vorder vel skattet,
Som skrives med den!
Guds Timer og Dage
Gaae frem og tilbage,
Vi samles, vi sees igjen!

97 49Ja, end før du skuer,
Igjen over Bog,
De bølgede Buer,
Du mærker dem dog;
Naar Fjeren mon klinge,
Jeg gav dig til Pen,
Da rører min Vinge
Den savnede Ven,
Da sødt sig forbinder
Paarørende Minder
I Hjerte, i Aand og i Ord!

98 Saa talede Duen,
Og svang sig da bradt

Fuldhøit over Tuen,
Og see, det var Nat,
Mid-Vinter i Norden,
Alt ligesom før,
Ja Vinter paa Jorden,
I Sønder og Nør,
Hin hjertelig kolde,
Som Thurserne volde,
Som varsler om Ragna-Roks Gnye!

99 50 Jeg følde, fuldene
Paa Marken jeg gik,
Blandt mossede Stene,
Med drømmende Blik,
Ei gik jeg i Mørke,
Thi Maanen var klar,
Men Lys uden Størke,
Som Øine af Glar,
Kan intet oplive,
Kan Skygger kun give
Et blændende Livligheds-Skin!

100 Jeg oversaae Skoven,
Som mørkned i Kveld,
Saae op over Voven,
Til kneisende Fjeld,
Saae Skyerne blaane,
Og Kæmper staae op,
Hvor stigende Maane
Stod klar over Top:
O, havde jeg Vinge,
Jeg vilde mig svinge,
Didop hvor det gryer ad Dag!

101 51 Sørg ikke for Vinge!
Mig svared en Røst,
Agt ikke saa ringe
Den nordiske Trøst,
At Himlen i Vove
Dog haver et Speil,
At Hesten har Bove,
Og Snekken har Seil!
Vil end over Bølge
Engang du mig følge,
Da gjæste vi Kæmpernes Land!

102 En Stund er det siden
Vi saaes i Kveld,
Jeg haaber, med Tiden,
Vi enes dog vel,
Du veed at de Vaaben,
Jeg gav dig engang,
Ei stride mod Daaben,
Men frede om Vang,
Med dem over Bølge
Du atter mig følge
Paa Snekken med lønlige Kaar!

103 52 Velkommen tilbage!
Jeg svared saa brat,
Din Sang og din Sage,
En Midvinter-Nat,
Er ei at foragte,
Skjøndt Røsten er svag,
Er værd at betragte
Endogsaa ved Dag,
Jeg nok dig vil følge,

- Paa rullende Bølge,
Til Nordens det sande Valhald!
- 104 Saa steeg jeg paa Hesten,
Som mægter i Trav,
Fuldsært, Norne-Gjæsten
At bæere paa Hav,
Ei meer under Kappe
Jeg skotted i Smug,
Saae Fødder fuldrappe
Som Aarer i Brug,
Men kunde, skjøndt vaagen
Dog ikke for Taagen
See grandt, hvad paa Bølgen os bar!
- 105 53 I Tellemarks Egne,
Ved Nord-Søe, et Fjeld,
Som Bølger indhegne,
Vi gjæsted i Kveld;
Hvor Kulen nu findes,
Med vindaaben Dør,
Som Gubberne mindes,
En Kirke var før,
Med Trapper fuldsære,
Michael til Ære,
Udhugget, indhulet i Steen!
- 106 See, der var vi inde,
Forleden engang,
Da du gik i Blinde,
Og jeg var i Trang,
Der end vi kan bede,
Ifald du har Lyst,
Men er dig dernede
For mørkt og for tyst,
Vi Herberg kan laane,
Hvor Stjerner og Maane
Omskinne os venlig paa Hald.
- 107 54Paa Loftet, paa Taget,
Af Kirken fuldsær,
I Muld-Overlaget,
Ved Lyset fuld nær,
Der lagde i Tue,
Paa Løbænk af Steen,
Saa hardtad til Skue,
Man Fædrenes Been,
Et Spade-Maal nede
Der nemt at oplede
Er Støvet af Kæmper i Nord!
- 108 Der sad jeg i Tanker,
Og samlede Støv,
Alt som man opsanker
De visnede Løv,
Hvor sidste Gang hviled
En hensovet Ven,
Det er som tilsmiled
Os Skyggen igjen,
Dog savne vi Aanden,
Og føle i Vaanden:
Kun Blænd-Værk er Skyggernes Smiil!
- 109 55Jeg sad, som i Drømme,
Sig hvælved en Hald,
Vel værd at berømme
For Vanraade-Skjald,

Om Borde fuldlange
Med Drotter paa Rad,
Sad Kæmper fuldmange,
Som skaade jeg gad:
Olaver, Haralder,
Med Norriges Balder,
Og Thjodolf med Skjalde i Flok!

110 Vel blege og kolde
De sad over Bord,
Dog blide og bolde,
Som Kæmper i Nord,
Og naar jeg dem minded,
I Sturlesøns Sprog,
Om Bygen, som vinded
I Hjørungar-Vaag,
Om Ørnes Hus-Holder
Ved Solskel og Svolder,
De nikked, mig tykdes, med Smiil.

111 56 Dog, see, nu fra Gruen,
I Dødninge-Hald,
Opblussede Luen
For Vanraade-Skjald,
Da saae jeg med Smerte,
At Smilet var dødt,
Da følde mit Hjerte,
Mig Uheld var mødt,
Jeg følde paa Vaanden,
At Skyggen for Aanden
I Maaneskins-Natten jeg tog!

112 Og, see, nu ved Gruen
Det sært sig begav,
Sig hæved i Stuen,
Som reist i sin Grav,
Med dødblege Kinder,
En Kvinde saa from,
Med friske Kjærminder
I Barmen hun kom,
Paa Smilet hint bløde,
Det taareblændt søde,
Vor Moder jeg kjendte igjen.

113 57Velkommen, du Kjære!
Jeg kjender dig godt,
Saa Øiet skal være,
Saa himlinge-blaat,
Saa axler hun Kaaben,
Den Hav-Frue skjøn,
Kjærmindelig aaben,
Med Rosen i Løn!
Maa did jeg dig følge,
Hvor dybt under Bølge
End Blomst byder Vinteren Trods?

114 Hun nikked med Blide,
Vor Moder saa kjær,
Men saae til min Side,
Og peged paa Sværd,
Lad det blive hjemme,
Saa lød hendes Ord,
Giv Gjæst det i Gjemme,
Til Nøden er stor!
For gammel er Kaaben,
Den taaler ei Vaaben,
Og Raad har jeg ei til en ny!

- 115 58Jeg sad under Armen,
Som Barnet paa Skjød,
Da lærde mig Varmen,
Hun var ikke død.
Vi kom gennem Taage,
Som Niffelhjems Tag,
At dale og vaage
Det kosted Umag,
Man skulde i Taagen,
Vel være lysvaagen,
Men lade med Flid som man sov.
- 116 Vor Moder med Styrke
Mig ærlig stod bi,
Saa snart i Tusmørke
Jeg skued en Stie,
Af Fødder fuldmange
I Søvnne betraadte,
De døde Mænds Gange
Dem kjendte jeg godt,
Men gjøs for at ende,
Med Livet i Hænde,
Min Bane paa døde Mænds Vei!
- 117 59 Med Purpur til Kaabe,
Her glimrende stod,
Fuld talrige Hobe,
Af Konninge-Blod,
Som Støtter de stode,
Paa Skamler af Guld,
Men trindt dem opgroede
Kun Tidsler af Muld,
Saa did vi os skyndte,
Hvor Solskin begyndte
At vække Kjærminderne blaa!
- 118 En Elv der med Vælde,
Man kalder den Slid,
Nedstyrter fra Fjelde,
Mørkladen og strid,
Med Bølgerne kolde
Nedruller en Hær
Af Hjelme og Skjolde,
Af Brynjer og Sværd,
Af Buer og Pile,
Der findes ei Hvile,
Der fæstes paa Skifte kun Syn.
- 119 60 De sorteblaa Vover,
Hvor Torne kun groe,
Med Nød vi kom over,
Paa flydende Bro,
Her Kæmperne ginge,
Som Møer til Dands,
Hinanden paa Klinge,
I Kreds, under Krands,
Ja Krands af Kjærminder,
Som deilig sig vinder
Om Dalen ved Bjergenes Fod!
- 120 See, Moder, jeg meldte,
Her Blomsterne groe,
I Skyggen af Helte;
Her Aanderne boe!
For godt dig mon hue,
Da svared hun snild,
Hvad stolt er til Skue,

- Endskjøndt det er Spil,
Thi Skygger du finder
Kun her af Kjærminder,
I Efter-Skin kolde af Dag!
- 121 61 Vi vandt over Bjerge,
Det var ikke let,
De stod for at væрге
Den yndigste Plet,
Hvor Bøgene slynge
Sig deilig paa Skraa,
I Krands om en Klynge
Af Høiene blaa,
Af duftende Bølger,
Som godvillig følger
Kun Nattergal-Aande i Sang!
- 122 O, her er din Vugge,
Vor Moder saa kjær,
O maatte jeg plukke
Kjærminderne her!
Ak, Søn, til hvad Nytte?
Hun svared paa Stand,
Nei, kunde du flytte
Min Vugge et Gran,
Da var jeg fornøiet,
Da aabnedes Øiet
For Lys i de Levendes Land!
- 123 62 See Muren bag Høie,
Derover den maa,
Jeg længe med Møie
Har prøvet derpaa,
Hvad aldrig en Kæmpe
Udretter med Magt,
Kan lykkes med Læmpe,
Tie stille, giv Agt!
Hvordan du kan ramme
Hvad kjært er din Amme,
Du mærke nu lignelseviis!
- 124 Hun tog af sit Belte
En Hammer fuldsær,
For nordiske Helte
Langt bedre end Sværd,
Den Veland hin bolde,
Af pureste Guld,
Vel smedded til Trolde,
For Gram han var huld,
Som skulde paa Sletten
Sig maale med Jetten,
Paa hvem beed ei Steen eller Staal!
- 125 63 Den banker, den Hammer,
Saa sagte, saa tyst,
Som i vort Løn-Kammer,
Den Lille paa Bryst;
I Fjeld det dog runger,
Med underlig Klang,
Alt som paa Steen-Tunger
En smeltende Sang,
Og hvad for den Hammer
Ei smelter, det flammer,
Som Trolde ved Kjærligheds-Ord!
- 126 Den Grund-Mur paa Tue,
Det Konst-Værk af Hel,

Var som man kan skue
Et Iskampe-Fjeld,
Vor Moder sin Hammer
Kun rørde et Gran,
I brand-gule Flammer
Stod Muren paa Stand,
Men Luerne isned,
Vor Moder henvisned
Som Blomst ved ildsprudende Fjeld!

127 64 Den Gamle neddaaned,
Da underlig vildt
Kjærminderne blaaned,
Og vanvittig mildt,
Fra Høi var at høre
Som Agerhøns-Kluk,
Der klang i mit Øre
Som Dødninge-Suk,
Men syv Gange Klagen,
Af Guldhammer-Sangen,
Gjenlød fra det takkede Fjeld!

128 Det var, som de Stene
Udtoned med Lyst:
Nu har vi dig ene,
Du levende Røst,
Nu ligger du fangen
Fulddybt under Muld,
Nu raader for Klagen
Det underjords Guld,
Nu kun hos de Døde
Er Tonerne søde,
For dem synger Fuglen i Bur!

129 65 Med Kjærlighed Døden
Dog aldrig faaer Bugt,
Som Kulden af Gløden,
Den jages paa Flugt,
Og hvor, i Løn-Kammer,
I kvindeligt Bryst,
Mon banked en Hammer,
Saa sagte, saa tyst,
I Ungdom og Ælde,
Med varmere Vælde
End, ømmeste Moder! hos dig!

130 Hun sprang da i Veiret,
Saa let som en Raa,
Hun nær havde seiret,
Om rigtig jeg saae,
Dog bedst er at sige,
Hun fik det at see,
Ved, over at kige,
Hvad ei kunde skee;
Hun gjorde med Snille,
Som Bien sig lille,
Og fandt dog ei Sprække til Vei!

131 66 Saa tog hun en Hane,
Dens Hoved omvreed,
Paa luftige Bane,
Det over hun streed,
Og neppe vel røre
Det kunde ved Jord,
Da fik man at høre
Et underligt Chor:
Paa hin Side Muren

- Høirøstet som Luren
Slog Hanen med Vinger, og goel!
- 132 Da løfted paa Høie,
Paa Bølger i Lund,
Flux Sigrud sit Øie,
Af Blyhedens Blund,
Ei turde sig dølge
Den Sol-Daatter skjøn,
Som fødtes i Bølge,
Og voxde i Løn,
Lad straalende Taarer
Kun spottes af Daarer,
Sødt gløder dog Bølgernes Soel!
- 133 67 Ei Skygger sig hæved
Paa Høien i Lund,
Kjærminder kun bæved
Som Bølger i Sund,
Skjønndt mange i Følge,
Man een dog kun saae,
En tonende Bølge,
Kjærmindelig blaa,
Et underfuldt Øie,
Af Dugg fra det Høie,
En Sol-Favn, et levende Speil!
- 134 Forbauset, halv bange,
Jeg Grund-Muren saae
Sig røre i Vange,
Som Bølger mon gaae;
Som Bakker i Belte,
Naar Vaar kommer brat,
Den maatte hensmelte,
Af Jetten forladt,
Der mægter at dølge
Den rullende Bølge,
Som Steen i sin iskolde Favn!
- 135 68 Den Jette, man kalder
Ham Hræsvælg i Nord,
Fuld gammel af Alder,
Som Mørkheden stor,
Hvis Skygge sig breder
Til Niffelhjems Tag,
Hvis Aande sig spreder
Som Pile i Slag,
Den Store, den Stærke,
Med Soel-Brændemærke,
Til Pol maatte flygte paa Stand!
- 136 Op vaagned paa Fjelde
Nu Kulbrynde-Skjald,
Og brat da med Vælde
Det runged i Hald:
Hør Hanen, hvor Vinger
Han rysted, og goel!
See hist, hvor sig svinger
Den straalende Soel,
Fuldhøit over Voven
Og Marken og Skoven,
Ja, høit over Dovre og Kjøl!
- 137 69 Saa vaagner, I Bolde
Nu alle da brat,
Som sov under Skjolde
Paa Tuer i Nat!

- Op Alle, som mægte
I Marken at gaae,
Op, Alle som slægte
Kjærminderne paa!
I Skye stikker Mærket,
Nu Haanden paa Værket,
Hver Sjæl af de Levendes Kuld!
- 138 Nu smeltede Gjærdet
Som Iis-Kamp i Tøe,
Der spærred, forhærdet,
De Saliges Øe,
Trods Ormen hin snare,
Som letted i Kveld,
Med Oxen vi fare
Nu lukt over Fjeld,
Ei Bør os kan feile,
Med Olav vi seile
I Sænk baade Klippe og Troid!
- 139 70Nu kalde vi Broder
Enhver, som, i Løn,
De Levendes Moder
Vil kjende for Søn,
Ei Tid eller Tunge,
Ei Hud eller Haar,
De Gamle, de Unge
At skille formaaer,
Nu skal, efter Haanden,
Hvad Eet er i Aanden
Til Eet og forsamles paa Jord!
- 140 Lysvaagen i Drømme,
Jeg færdedes sært,
Hvad Daarer end dømme,
Er Mindet mig kjært,
Ei giver det Størke,
Men dæmper dog Frygt,
Om Dagen, i Mørke,
At drømme saa trygt,
Og Morgen-Drøms Minder,
Naar Dagen oprinder,
Til Sol-Blommer vorde paa Stand!
- 141 71Jeg følde, skjøndt Staven
Slet ikke var brudt,
Mig dog som til Graven
Fra Kirken nedskudt;
Jeg vandred i Aanden
Med Fædrene vel,
Men til dem, ved Haanden,
At hente fra Hel,
Fra Glemselens Mørke,
Dertil vilde Størke,
Dertil maatte Kjærligheds-Mod!
- 142 Paa Asers Guld-Terning
Jeg læste i Tal,
Den Kjærligheds-Gjærning
Var blevet mit Kald,
Jeg maatte og finde,
Mit Bjarkemaals-Ord,
Med Fædrenes Minde,
Laae dybt under Jord,
Jeg maatte, jeg vilde,
Og kunde dog ilde
Med Staven nedstige til Hel!

- 143 72 Paa Asernes Side,
Let nemmes det kan,
Med Hermod at ride,
Til Skyggernes Land;
Men Stene maa klage,
Med Fugle i Chor,
Om Balder tilbage
Skal komme i Nord,
Og Asernes Lykke
Er Skin kun og Skygge,
Naar Breidablik kun er en Skye!
- 144 Hvad Daner kun lære,
Det kalder jeg Held,
Med Kvinden hin kjære,
Som Hading i Kveld,
Det Dyb at besøge,
I mindelig Tro,
Hvor blaa mellem Bøge,
Kjærminderne groe,
Hvor Habor og Signe
I Kjærlighed ligne
Hinanden endnu, som paa Jord!
- 145 73 Den Lykke at prise,
For Frænder i Nord,
Med Staven at vise
Paa Skat under Jord;
For Spotten at døve
Med Dannemarks Guld,
At vise en Prøve,
Opgravet af Muld,
Det kalder jeg Glæde,
Det er, som at kvæde
Om Kampen, naar Dragen er død!
- 146 Ja, du, som har sjunget
Om Guld under Jord,
Og Sagnet udtunget
Som Hjertet i Nord;
Vist Eet er, at stjæle,
Mens Røveren sov,
Et Andet, at kvæle
Ham, over hans Rov;
At stjæle med Læmpe,
Men ikke at kæmpe,
Mig lærde din Guldmager-Sang!
- 147 74 Ei Mage til Glæde
Der findes, saa sød,
Som den at omkvæde
Sin ustandne Død,
Den Glæde jeg kjender,
Og priser Ham glad,
Som styrer og vender
Al Klage til Kvad,
Naar blot ei paa Skygge
Man Haabet vil bygge,
Men kun paa Hans Aand og Hans Ord!
- 148 Dog, Glimt er vor Størke,
Og Blus kun vort Mod,
Naar Dragen i Mørke
Vil drikke vort Blod,
Sig krymper for Døden
Som Ormen, vort Støv,
Og glemmer i Nøden,

- At synkende Løv
Skal Vaar laane Vinger,
Saa gjenfødt det springer
Fra Roden paa Grenene ud!
- 149 75 Jeg tænkte, naar Øie
Paa Blusset man fik,
Som stiger fra Høie,
For Vogterens Blik,
Da vidned med Størke
Det blinkende Guld,
At Andet end Mørke
Der laae under Muld,
Da torde vel Aanden
Opstaae efterhaanden,
Som Herren opstod af sin Grav!
- 150 Jeg tænkte, hvis Lykke
Jeg fik til den Id,
Om Fædrenes Skygge
At vise med Flid,
Det var ei at nægte,
Den havde en Haand,
Og Haanden var ægte
Som dannet af Aand,
Da maatte man bøie,
Paa Fædrenes Høie,
For Herren de stivnede Knæ!
- 151 76 Da lød over Vange
En underlig Røst,
Som Dødninge-Sange,
Til Døendes Trøst,
Som Gjenlyd af Skjolde,
Der smile ad Sværd,
Af grundfaste Volde
I Blide-Kast Færd;
Men kun for Lydhøre,
Som Hjertet gav Øre
For Fædrenes hviskende Aand!
- 152 For disse kun blæste
Da Bølgernes Søn,
Og de sig kun læste
Til Guldet i Løn;
For Mængden i Vange
Var Volden kun Støv,
Og Dødninge-Sange
Kun Vind-Pust i Løv,
Var Dannevirks-Tale
Om Thyra i Dvale,
Var Høienes Blaa-Mai kun Tant!
- 153 77 De Røster, vi hørde,
De Buer, vi saae,
De Straaler, os rørde,
Som Bølger mon gaae,
Som lysende Strømme,
Som bølgende Lyn,
Det var ikke Drømme,
Dog natlige Syn,
Som Nord-Lys, fuldsvare
Sig ret at forklare,
Ja Nord-Lys i Ord og i Aand!
- 154 Poetiske Gaader,
Og varslende Blus,

Dem Verden kun skaader,
Som Haler af Hus,
Som Taage-Cometer,
Og Luft-Syn til Stads,
Vi var dog Propheter
Om Andet end Fjas,
Der saa kunde rime,
At hver i sin Time
Høirøstet, som Vækkere slog!

155 78 Ja, hører mig, Brødre,
I Skjoldunge-Land,
Hvis Ammer og Mødre
Var Døttre af Dan,
Hvis Hamre har hødet,
Og tonet med Klang,
Hvis Kinder har glødet,
Som mine, engang,
Hvis Sange maae gjemmes,
Om end de forglemmes
En Time i Skyggernes Land!

156 Lad Verden kun tænke,
Vi Intet betød,
Og Bøgerne bænke
I Glemselens Skjød!
Lad synes, som Mørke
Blev Stagernes Løn!
Lad synes, som Mørke
Blev Lysningens Søn,
Som om, efterhaanden,
Ved Lyset, for Aanden
Man blindere, døvere blev!

157 79 Det er dog kun Skyer,
Som skygge en Stund,
Til Morgenens gryer
Fra Lys-Havets Grund;
Naar Hanen da galer,
Mens Vingerne slaae,
Naar Dag-Moder taler
Med Bølgerne blaa,
Da springer af Vuggen,
Hvad Lyset og Duggen
Har underlig virket i Løn!

158 Saa trøstet i Vange
Jeg sørgende Faa,
Og vilde med Sange
Dem Tiden forslaae,
Dog Sange om Sange,
Og Drømme om Dag,
Let vorde for lange,
Som Viser om Slag,
Jo meer jeg fremførde,
Des mindre man hørde,
Jeg talde tilsidst med mig selv!

159 80 Jeg maatte da føie
Vor Moder, og døe,
Jeg maatte da pløie
Den Dødninge-Søe,
Jeg maatte beskride
De døde Mænds Sti,
Jeg maatte mig stride
Al Brammen forbi,
Ja, stage mig over

De sorteblaa Vover,
Og brydes med Skygger paa Val!

160 Til Latter for Dværge,
Jeg maatte, med Flid,
Gaae nedennom Bjerge,
Hvor Bunden var sid,
Paa Trods mod Naturen,
Til Gavn for de Smaa,
Jeg maatte ved Muren
Som hovedløs staae,
Mens Hoved fra Hærde
Fløi lukt over Gjærde,
Thi selv gik for Hane jeg her!

161 81 Det nemt er at smile
Ad sprænglærde Smaa,
Som ikkun paa Stile
At file forstaae,
Som end ei kan fatte:
Naar knudrede Green
Man saa vilde glatte,
Som Tømmer og Steen,
Gik Livet i Løbet,
Gik Marven i Kjøbet,
Gik Baaden i Arbeide-Løn!

162 Ja, hvem maa ei smile
Ad sprænglærde Smaa,
Som ikkun paa Stile
At file forstaae,
Og kan ikke tale
Med Fynd eller Klem,
Til Thyra i Dvale,
Om Dannemænds Hjem,
Og veed ei, at Grunden
Til Skrift er i Munden,
Men seer den i Vildgaase-Fjer!

163 82 Ja, vist maa man smile
Ad sprænglærde Smaa,
Som ikkun paa Stile
At file forstaae,
Og veed ei, at Tunge
Maa gjøres til Pen,
Om Pennen skal sjunge
Og tale igjen,
Ja, lægge de Unge
Det Gamle paa Tunge,
Som bort med Vild-Gjæssene fløi!

164 Ad Blæst kan man smile,
Naar først med sin Stavn,
Til Ankers, til Hvile,
Man ligger i Havn,
Men ei, mens man pløier
Det vildende Hav,
Og døende krøier
I Fædreneres Grav,
Da nødes man næsten
Til Pust imod Blæsten,
Skjøndt Veiret man taber derved!

165 83 Saa tabde jeg Aande,
Og Tiden dernæst,
Og vandt mig kun Vaande,
I Kampen mod Blæst,

Bortødsled de Kræfter
Paa Vindbøsse-Konst,
Jeg sukkede efter
Omsider, omsonst,
I Niffelhjems-Taagen,
I Bøgelunds-Krogen,
Ved Muren, i Skjærs-Ildens Kval!

166 Dog, bort med al Klage!
Ham love min Sang,
Som, stærk i de Svage,
Opfylder vor Trang,
Og styrer saa trolig,
De Smaafolk til Gavn,
Der elske Hans Bolig,
Og ære Hans Navn,
Ja, løser i Naade
Til Glæde vor Gaade,
Om end Vi indvikled den selv!

167 84 Den Finger, som rørde
Ved Lyset i Kveld,
Mig underlig førde
Lysvaagen til Hel;
Kom Taage for Øie,
Det Fingeren gneed,
Saa Lys fra det Høie
Til Dybet sig streed,
Forunderlig stærket,
Den drog gennem Mørket
Til Maalet en Stribe af Lys!

168 Ja Hoved fra Hærde
Den læmpelig skar,
Og streed over Gjærde,
Hvor Røsten er klar,
Hvor Harper og Skjolde,
Hvor Lure og Sværd,
Kun Tonen beholde,
Som Hjertet var kjær,
Hvor Skyggerne tale
Om Thyra i Dvale,
Kjærminder om Livet i Løn!

169 85 Nu lød over Vange
En folke-lig Røst,
I Sagn og i Sange,
Til Børnenes Trøst,
Til Spot for de Store,
Til Gavn for de Smaa,
Som hvad dem kan more
Selv prægtig forstaae,
Til Bro over Belte,
Som skiller fra Helte,
Et kortsynet Puslinge-Kuld!

170 Den Røst havde sovet
I hundrede Aar,
Og aldrig sig vovet
At løfte fra Baar!
Som Hveden og Rugen
I Aands Efter-Aar,
I Jordelins-Dugen,
Den lagdes paa Baar;
Som Rugen og Hveden,
Beholdt dog forneden,
Trods Iis-Slag, den Livet i Løn!

- 171 86 Hvor end, mellem Bøge,
Om Natten man saae
Troid-Puslinger spøge,
Og Døde opstaae,
Som Gjenfærd med Lagnet,
Til Lyst og til Gru,
Omsvæved i Sagnet
Vor Moder endnu,
Og hvisked i Vangen,
Hvad fordum i Sangen
Hun laande sin smeltende Røst!
- 172 Hvor end under Bue,
I Kirke og Chor,
Hvor end i sin Stue,
Paa Bænk over Bord,
Man tonede Sangen
Fra Fædrener Old,
Om Dagen forgangen,
Om Herren vor Skjold,
Der sang under Mulde,
Trods Dødninge-Kulde,
Vor Moder med levende Røst!
- 173 87 Hvor Bøgene frede
Om Skygger endnu,
Hvor Kingo paa Hede
End kommes ihu,
Der tidlig mit Øre,
Skjønndt dannet af Staal,
Fik Lyst til at høre
Det deilige Maal,
Der favned, af Sangen,
Mit Steen-Hjerte Klangen,
Som Nord-Havs gjenlydende Fjeld!
- 174 Hvor dunkel, fra Fjelde,
En dundrende Klang
Opstiger, med Vælde,
Af Old-Tidens Sang,
Hvor Tonerne suse
Med Brag over Val,
Som Elvene bruse
I Klippernes Dal,
Der følte sig hjemme
Mit Hjerte, hvis Stemme
Som Braget, var Gjenlyd i Steen!
- 175 88Hvor klar sig, fra Bølge,
Med sølverlig Klang,
Med Guder i Følge,
Opsvinger en Sang,
Som stiller for Øie
Os Heltenes Byrd,
I Glimt fra det Høie,
I Thor og i Tyr,
Der tykdes mit Øre
Den Høi-Sang at høre,
Hvis Klang det fik aarle fuldkjær!
- 176 Dog Andet at mærke
Fik Øret i Kveld,
Da Mjølner hin stærke
Slog Dale i Fjeld,
Fra steenhaarde Malme,
Den hellige Klang,
Af Fædrener Psalme,

- Høirøstet udsprang,
Og lod mig fornemme,
At Frelserens Stemme
Af Steen kan udvirke ham Priis!
- 177 89Med Høi-Sangens Toner,
Som stege fra Hav,
Til Støvets Forsoner,
Som Aande os gav,
Opstod i mit Øre,
Som Helgen af Skrin,
Fuldfliflig at høre,
En Tone saa fiin,
Som Aand lod mig nemme,
Var Hav-Fruens Stemme,
Naar tæt over Bølge den klang!
- 178 Da lød fra det Fjerne:
En Søn under Øe,
Som haver den Stjerne,
Han aldrig skal døe,
Og aldrig opslide
Den Klædning saa gæv,
Han fandt under Lide,
Af Nornernes Væv;
Treskiftet, usyet,
Den, vendt og fornyet,
Ham følger i Paradis ind!
- 179 90En Stribe som Skoven,
Naar feirest den staaer,
En Stribe som Voven,
Naar smullest den gaaer,
En Stribe som Klinten,
I Skumring og Gry,
Naar blaagraa, som Flinten,
Den rager i Sky;
Den Klædning til Sønnen
Skjøn Hav-Fru, paa Bønnen,
Annammed af Norner i Løn!
- 180 O, herlige Syner,
Paa ensomme Vei,
Naar klarlig det lyner,
Og tordner dog ei,
Naar Stjerner og Maane
Sig speile i Hav,
Naar Skyer ei graane,
Men skinne deraf!
Og altid har Folket
De Lyn-Glimt udtolket,
Som Tegn paa en glædelig Høst!
- 181 91 Men, ak, naar dog Tørken
Tog Grøden af Jord,
Saa Marken fra Ørken,
Ved Sund og ved Fjord,
Ei nem er at kjende,
Hvad lover da Lyn?
Naar Livet har Ende,
Hvad nytter da Syn?
Naar Bølgen er isnet,
Naar Blomsten er visnet,
Hvad nytter da Medbør og Glands!
- 182 Naar Blomsten er visnet,
Er Glands kun et Skin,

Naar Bølgen er isnet,
Er Medbør kun Vind.
Sig selv ihukomme
Kan Tidernes Strøm;
Naar Livet er omme,
Er Syn dog kun Drøm.
Har Marken tabt Grøden,
Da høster kun Døden,
Da modnes til Brændsel kun Straa!

183 92Har Dana saa skovet,
I Bøgenes Læ,
At hun er hensovet
Ved Kundskabens Træ,
Med Slangen i Barmen,
Som gav hende Raad,
Med Barnet paa Armen
Hvis Hjerne hun aad,
Hvad da, under Bue,
Man end faaer at skue,
Det varsler dog hende kun Gru!

184 Vist nok alle Døde
Engang skal opstaae,
Og Frelseren møde,
Hvor Himlen er blaa,
Hvor Bølgerne hvile,
Skjøndt evig i Gang,
Hvor Træerne smile
Ved Fuglenes Sang,
Naar det, hvorom Tegnet
I Støv var indhegnet,
Skal klart aabenbares i Kraft;

185 93Men hvo sig bebyrded
Med Synden til Død,
Hver Moder, som myrded
Sit Foster i Skjød,
For ei at beskjæmmes,
Som grebet i Hoer,
For ikke at græmmes,
Og spottes paa Jord,
Ak, de maae vel grue
For Lyset at skue
Som Dommer paa Herligheds Stol!

186 Saa hørde jeg runge
Den tordnende Røst,
Som løste min Tunge,
Og sprængde mit Bryst;
Fra løsrevne Blokke
Af Hjerte-Marks Fjeld,
Gjenlød, som fra Klokke,
Den Torden i Kveld,
Dog, underlig blandet
Med Lyd af langt Andet,
Som Kimen sig blanded med Klemt!

187 94 Det var, som bevæged
Sig Dødning paa Baar,
Som Barnet end leged
Med Moderens Haar,
Som randt der en Taare,
I Løn, under Laag,
Som lød det fra Baare:
Han lever jo dog;
Gud styrke den Spæde,

- Saa døer jeg med Glæde,
Min Frelser han døde for mig!
- 188 Saa rørdes mit Hjerte,
Saa toned mit Raab,
Med Fryd og med Smerte,
Med Frygt og med Haab;
Min Frygt var klarøiet,
Men Haabet var blindt,
Thi Jetten var fløiet
Med Sigrid i Flint,
Jeg saae kun, i Sagnet,
Et Gjenfærd med Lagnet
Som vreed sine Hænder i Blod!
- 189 95See til, du kan tale,
Som før hun gad lidt,
Om Thyra i Dvale,
Der vaagned saa tit!
Rul op, og see efter,
Hvorledes, i Fjor,
Paa Ny kom til Kræfter
Den Frue i Nord;
Er Vingen og stækket,
Hvad før haver klækket,
Det turde vel klække endnu!
- 190 De Døde at vække,
I Syd og i Nord,
Dertil monne klække,
Som altid Guds Ord,
At dræbe det Dorske,
Der freder om Dødt,
Hos Danske og Norske,
Hvor Kjødet er blødt,
Dertil, under Kaaben,
Har Dana et Vaaben,
Selv naar hun paa Krøkker mon gaae!
- 191 96See til, du kan finde
Det Vaaben fuld nær,
Saa ei du i Blinde
Slaaer Kvinder med Sværd!
Gjem Sværds slag til siden!
Der altid maa Staal,
Som stikker, til Striden,
Om og kun en Naal,
Men tænk ei, at Spyde
Kan Naale betyde,
Hvor Naal selv maa nyttes med List;
- 192 Saa klang i mit Øre
En Tale fuldtør,
Om Vaaben at føre,
Jeg vragede før,
Om Finger i Jorden
At stikke med Flid,
Om Fruen i Norden
At vække med Vid,
Om Staven at hvæsse
Hos dem, som gav Messe
Og Skjærsild et dødeligt Saar!
- 193 97 Jeg gik da tilbage,
Trehundrede Aar,
Og stødte paa Dage,
Som Dagen i Gaar,

Og stødte, hos Laale
Og Broder i Soer,
Paa deilige Naale
Til Fruen i Nord,
Som selv, i sin Esse,
Med Flid hun lod hvæsse,
Til Brug i betimelig Tid!

194 Dog ikke blot Naale,
Med Blomster iblandt,
Hos Navner og Laale,
I Støvet jeg fandt;
Mig Fruen hin rige,
Med Barnet ved Bryst,
Bad hilse og sige
Med lydelig Røst:
Af Munden vel Aanden
Udfoer efterhaanden,
Men kom nok med Ordet igjen!

195 98Jeg mærked, at Munden
Paa Marken kun tav,
Fordi den var bunden
Til Bog og til Stav;
Før Ordet vi miste,
Jeg tænkte da fast:
Lad Stavs-Baandet briste,
Det er dog kun Bast!
Hvad bedre kan binde,
Det vil sig vel finde,
Faaer Fruen først Munden paa Gang!

196 Jeg hørde den Frue,
Vi skylde vort Korn,
Vort Sværd og vor Bue,
Vor Harpe, vort Horn,
Hun talde, som Bonden
End taler i Dag,
Og elsked i Grunden
At fare i Mag,
Saa Bønder end tale
Om Thyra i Dvale,
Skjønndt de hendes Vise har glemt!

197 99Den skulde de mindes,
Thi mindes de den,
Paa Marken jo findes
Vor Moder igjen,
Med Barnet paa Hjerte,
Og Ordet i Mund,
Som nu vi med Smerte
Maae savne i Lund!
Hvad nytter os Penne,
Hvor saa de er henne,
Naar Folket ei følger vort Ord!

198 O, mærker dog, Blinde!
Hvad Tosser forstaae:
Hvo Marken vil vinde,
Maa prøve derpaa!
Hvo Folket vil træffe
Tilbunds under Øe,
Med Folket maa bjæffe,
Om ei det kan gjøe!
Hvo for det vil sjunge,
Maa laane dets Tunge,
Og lære at aande paa den!

- 199 100Hvad end vi har skrevet,
Hvad end vi har talt;
Hvad Dansk har fordrevet,
For Dansken er galt!
Skal Folket opøse,
Med Bagen af Haand,
Vor Lærdoms Bundløse,
Af Lyst til vor Aand,
Da reen er den Regning,
Vi spildte vor Tegning,
Men Folket ei spilder sin Tid!
- 200 O, hører, I Kjære!
Som ynde mit Ord,
O, gjaldt det min Ære
Blandt Klipper i Nord,
Da maatte jeg smile,
Naar Røsten saa lav,
Der lyster at hvile
Paa Dannemarks Hav,
Naar den man foragter,
Naar stolt man betragter
Min Plov-Stav i Sund og i Belt!
- 201 101 Jeg pløied med Stude
Fra Jetternes Land,
Som Heste bebude,
Der springe paa Strand,
Med gamle Hav-Heste,
Som Fruen gav Horn,
Det Øe-Land til Bedste,
Som før gav dem Korn;
Med uskoede Hove,
Fuldplat over Vove
Trods Manken for Stude de gaae!
- 202 Lad gaae, under Maane,
Til Solen staaer op!
Da seer man i Skaane,
Fra kullede Top:
I Øresunds-Bølgen
Der end falde Slag,
Hvoraf man seer Følgen,
Saa mangen god Dag,
Skjønndt Spor der i Sundet
Slet ikke blev fundet,
Som spaaet af Laale og Syv!
- 203 102Derpaa tør jeg stole,
Og lee ad den Skam,
I Dannemarks Skole
At være den Stam,
Der sidst kunde nemme,
Som Fædrenes Tolk,
Med lydelig Stemme
At tale til Folk,
Thi alt over Skaane
Jeg Kullen saae blaane,
Og varsle for Skolen i Lund!
- 204 Men kunde jeg glemme
Den Frue saa fiin,
Der gav mig den Stemme,
Som Folk kalde min,
Ja, vilde jeg seire,
Som Kullen, saa kold,
Paa Asken af Leire,

- Og Støvet af Skjold,
Da havde jeg Maalet
Fra Gefion stjaalet,
Da var jeg en hjertelig Skalk!
- 205 103Derfor vil jeg bede
Hver Frænde om Land,
Paa Mark og paa Hede,
Og høit under Gran,
Ja hver som har Øre
For Bølgen paa Hav:
Lad Børnene høre,
Hvad Moderen gav!
Vil de det ei gjemme,
Det let er at glemme,
Hvad kun os i Vuggen er stort!
- 206 Ja, støder end Sproget,
Og tykkes for plat,
O, føler dog: Broget
Er bedre end mat!
O, føler dog, Livet
Langt mere er værd,
End Skyggen, opstivet
Med Dødninge-Sværd!
Og levende Tale
Om Thyra i Dvale,
Maa svæve, men lavt over Muld!
- 207 104O, skal jeg da prale,
Og spørge fuldkry,
Om ei jeg kan tale
Med Fugl under Sky?
Om end der i Norden
Har tonet en Røst,
Hvis Gjenlyd i Jorden
Ei klang fra mit Bryst?
Om ikke I mene,
Jeg kunde forene
De Toner til Gjenlyd af Alt!
- 208 Skal spydig jeg sige,
Med Guldet i Skjød:
I ere fuldrige,
Men jeg er i Nød;
Jeg kan ikke flyve,
Som I over Hav,
Derfor maa jeg krybe
I Fædreneres Grav!
O, laaner mig Vinger!
Da brat jeg opsvinger
Som Phoenix af Asken mig let!
- 209 105Ja, saa vil jeg prale,
Skjønndt Pral er kun Tant,
Ja, saa maa jeg tale,
Fordi det er sandt,
Jeg kunde en Sage,
Ei død eller mat,
Om Fædreneres Dage,
Vel skrevet i Nat,
Som Folk i det Lave
Nok seent skulde stave,
Og vist ikke fundet for plat!
- 210 Jeg kunde paa Hesten
Mig holdt over Hav,

- Og smilet ad Blæsten,
Som Vinger mig gav;
Jeg valgde at pløie
En dybere Søe,
At svømme med Møie
Omkaps under Øe,
Min Mund over Vandet
Jeg brugde til Andet
End Bobler at blæse af Skum!
- 211 106 Hvi det skulde times,
Kun dunkelt jeg saae,
Men følde, saa rimes
Der skal for de Smaa!
Hvi Fugle skal flyde
Som Fiske i Skjul,
Om det skal betyde,
At Fisk bliver Fugl,
Som Ordet mon lære,
Det sagtens skal være,
Det var mig en Gaade fuldsvar!
- 212 Med sukkende Hjerte,
Og smilende Kind,
Jeg brændte min Kjerte,
Og voved mit Skind;
I Søen hin døde,
Hos Barfod og Knud,
Sank Haanden af Møde,
Gik Livs-Kjerten ud;
Dog hørde jeg Røsten:
Det dages i Østen,
Og høit fra min Grav den gjenlød!
- 213 107 I Hjernen det værker,
Skal den gaae for Aand,
Dog selv det kun mærker
En Sjæl i Guds Haand,
I Timer saa mørke
At vaage er svart,
Dog toner med Størke:
Nu dages det snart,
Ad Helvedes Porte
Indskrider den Sorte!
Saa trøstede mig Vægterens Sang!
- 214 Jeg maatte vel frygte,
Men tændte, med Haab,
Dog Praasen i Lygte,
Der, end før min Daab,
Paa Jordisk at tale,
Opgik af sig selv,
Som Steen over Dale
Udgyder en Elv;
Den tindrende brændte,
Men intet den tændte,
Som Stjernen i Kveld og i Gry!
- 215 108 I Valdemars-Dage,
Med Vetheman, kry,
Med Absalon fage,
Fra Roskilde Bye,
Jeg roed mod Strømmen,
Mens Venderne sov;
De havde, i Drømmen,
Nok Grise paa Skov,
Udrakke fuldbange

- Et Hoved for mange,
Og saae, hvad der voxde i Løn!
- 216 Jeg ventede paa Dagen,
Den Morgen saa kold,
Jeg skurede Stagen,
Til Kjerten saa bold,
Som var mig i Vente,
Naar Solen opstod,
Ja, som sig alt tændte
I Haab og i Mod,
Med Sværdet jeg hødte,
Med Skjoldet jeg bødte,
Men Hammeren faldt mig for tung!
- 217 109Ja, borte var Blokken,
Naar Hammeren faldt,
Ei mere det Klokken
Men Kjødets kun gjaldt;
Det Piber vel skabde,
Men vakde ei Klang,
Og Lysten jeg tabde
Til Tanker paa Sang,
Vel Smaa-Klokker støbe
Jeg kunde og døbe,
Men gad ikke tænke derpaa!
- 218 Igjen dog at klinge
Begyndte min Pen,
Som rørde en Vinge
Den savnede Ven;
Naar jeg vilde riste,
Da saaed den Lyn,
Og før jeg det vidste
For Sagnet gik Syn,
Jeg nær havde pløiet
Mig Lyset af Øiet,
For ret dog at gjøre det klart!
- 219 110Omsider jeg, gnaven,
Dog uden al Harm,
Tog Haanden fra Staven,
Og stak den i Barm;
Da saae jeg Dag-Røde,
Fra himmelblaa Strand,
Mig smile i Møde,
Som Daatter af Dan!
Nu, Praas paa din Hylde!
Nu Straaler forgylde
Vor Moders affalmede Kind!
- 220 Nu saae jeg min Gaade,
Og Fleres end min,
Opløst af Guds Naade,
Saa Vand blev til Viin!
Nu saae jeg, de handled
Ei uden Forstand,
Som konstig forvandlede
Selv Vinen til Vand!
Den skulde, som Hveden,
Opløses herved,
For Alt at optage i sig!
- 221 111 Nu saae jeg de Fiske
Som synge tilsidst,
Hvorom hørdes hviske
Den Lille paa Kvist:

Med Havet til Vugge,
Med Himlen til Grav,
For barnlige Sukke
Gud Døds-Sang dem gav,
De nordiske Svaner,
Med bølgende Baner,
Som flyve i Paradis ind!

222 Det Sidste jeg mindes,
Er Syner i Vang,
Hvis Vækkere findes
I Strængenes Klang,
I Tonerne klare,
Som stige fra Øe,
Og lydt aabenbare,
At Daner kun døe,
Som Soel og som Maane,
Der smilende daane,
Og straalende atter opstaae!

223 112Ja, Dannemarks Døde
Jeg levende saae,
I gyldne Dag-Røde,
Af Graven opstaae!
Naar Hanerne gale,
Gjengangere flye,
Til Dødninge-Sale,
At sukke paa Ny;
Men da først ombelte
Sig Dannemarks Helte,
Om Natten de hvile i Fred!

224 Paa Land og paa Bølge,
I Høi og i Hald,
Med Solen de følge,
Som Øre med Skjald,
Om Natten de sove,
Om Dagen de gaae,
Med Fuglen i Skove,
De glade opstaae;
Thi Bjarkemaals-Sangen
Er gammel i Vangen,
Er Leire-Gaards-Hanernes Gal!

225 113Da Axel hin Hvide
Blev lagt under Muld,
Nedsank, ved hans Side,
Det herlige Kuld,
Med Tanker fuldhøie,
Og Taare fuldvarm,
Med Himlen for Øie,
Og Bølgen i Barm;
Men sank dog, omgivet
Af Vidner paa Livet,
Ja, sank i Opstandelsens Haab!

226 I Kirken uddøde
Det Søvætte-Kuld,
Hvis Brynier gløde,
Som Dagrøde-Guld;
Hvad Kirken man laaner,
Dog aldrig forgaaer,
Hvad i den neddaaner,
I Skolen opstaaer,
Det kunde fornemme
Den Helt, som i Gjemme
Gav Saga de Elskedes Navn!

- 227 114 Ja, Axel! du Kjære,
De Elskedes Navn,
Til Dannemarks Ære,
Gav Saga i Favn;
Du følte, at Haanden,
I Havfruens Barm,
Nødvendig for Aanden
Maa finde sig varm,
Og reise Den Stole
I Dannemarks Skole,
Hvor selv Den forklarer sit Liv!
- 228 Kun ilde det tegned
Mangfoldige Aar,
Dog sikkert du regned
Paa Dannemænds Kaar:
Om Blodet end spædes,
Det vorder ei Vand;
Hvor Daner end stædes,
Det kjendes paa Stand:
Skjønndt Kjærlighed ældes
Som Blad den ei fældes,
Og ruster slet ikke med Staal!
- 229 115 Og nu seer jeg gløde
De Brynier blaa,
I gyldne Dag-Røde,
Hvor Helte opstaae,
Med Axel hin Hvide,
Af Graven i Soer,
Hvor før, ved hans Side,
De groves i Jord!
Alt Æsben hin Snare
Og Vetheman fare
Til Seier paa sortladne Hav!
- 230 O, venlige Svale!
I Vinter-Nat kold,
Dig op af din Dvale
Du vovede bold,
Og svang dig, som Duer
Fra Lys-Havets Egn,
I tonende Buer,
Med Dannebrog-Tegn!
Ei Sommer i Dale
Gjør enlige Svale,
Men skaber dog mindeligt Savn!
- 231 116 O, Svale hin sære,
Med Nattergal-Slag!
Velkommen du være
Paa Marken i Dag!
Velkommen tilvisse,
Om eenlig du fløi,
Men hvad da med Disse,
Der stege fra Høi,
Fra blaanende Bølge,
For kjærlig at følge
Hav-Fruens oplevende Røst!
- 232 Ja nu faae vi Sommer,
Og nu har vi Dag,
Da mandstærk du kommer
Med Dannemarks Flag!
Med Axel hin Hvide,
I Bøgenes Ly,
Hav-Heltene ride

- Nu Sommer ad By!
Med Æsben hin Snare
Og Vetheman fare
Nu Daner til Bryllups med Fryd!
- 233 117Ja, herlige Svale!
Nu veed jeg det vist,
Du bryder din Dvale,
Nu ikke som sidst,
Kun for os at minde
Om hvad vi har glemt,
Men for os at finde,
Som du os har stemt:
Ret inderlig glade
Ved levende Blade,
Ved Hav-Fruens levende Røst!
- 234 Ja, Andet end Skygger
Du skuer i Dag,
Da Rede du bygger
Nu under vort Tag:
Du føler i Barmen,
Med Vinge som Haand,
At nu kommer Varmen
For Dannemarks Aand,
At nu er i Gjære,
Hvad Verden skal lære,
At Blomsterne Muldet er næst!
- 235 118O, Saxo hin Gamle!
O Fader saa kjær!
Nu brat sig forsamle,
Med Skjold og med Sværd,
Om Axel hin Hvide,
De Sønner af Muld,
For Dana at stride,
Med Staal og med Guld;
Saa Fremmede lære,
Du Dannemarks Ære
Dog redded, som Axel dig bød!
- 236 Udlokket af Flinten
Er levende Gnist,
Opdaget paa Klinten
Hun blev dog tilsidst,
Den Blyhedens Blomme,
Den Konninge-Mø!
Fra Othar hin Fromme
Hun maatte ei døe!
Nu stiger med Solen
Paa Dronninge-Stolen
Den ærbare Sigrid saa væn!
- 237 119Vel mægted den Jette,
Som Ræven saa huul,
At speie og flette
Guld-Lokker i Skjul;
Men Dannemarks Kæmpe,
I Smaapige-Ham,
Opreder med Læmpe,
Hvad ei taaler Kam;
Jeg seer dem alt flagre,
Som Ax over Agre
Naar Byg-Vangen gulner i Glands!
- 238 O, nu faae vi Sommer!
O, nu har vi Dag!

Nu voxer der Blommer
Paa Fjeld og paa Tag!
Nu voxer der Palmer,
Som Roser paa Straa!
Nu klinger der Psalmer,
Hvor Lærerne gaae!
Nu synger det Døde!
Nu blomstrer det Øde!
Nu Bjergene springer med Fryd!

239 120 Ja, Herren i Naade
Til Danmark saae!
Det blev os til Baade,
At bide derpaa!
Skjøn Havfrue paa Tilje!
Nu hørdes din Bøn,
Han fremmed din Vilje,
Som raader i Løn!
Nu til dine Strande
Kom Helligdoms Vande:
Kom Pison, Hiddekel og Phrat!

240 I Blinde til Aanden
Du satte dit Haab,
Som gjorde, trods Haanden,
Af Vandet en Daab;
Velsignede Væde,
I Kalken saa fiin,
Du tømte med Glæde,
Som Paradis-Viin,
Som Vindrue-Saften,
Hvori Han er Kraften,
Som vidner: Vin-Stokken er jeg!

241 121 Forgjæves ei bøied
Du dig for Guds Ord,
Til Himlen ophøied
Han troende Jord,
Til Viin Han omvendte
De Bølger saa blaa,
Ei Andet Han nændte,
Da Troen Han saae;
Og snart, om det nytter,
Han Bjergene flytter,
Og lægger i Bølgernes Skjød!

242 Saa snoer sig om Bøge
Vin-Ranken i Christ!
Hvad Hjerterne søge,
Det finde de vist;
Som Vaagende rede,
Saa Leie de faae,
Som Hjerterne bede,
Saa Bølgerne gaae,
Naar Støv-Hjertet banker
For himmelske Tanker,
Da sprænger det Himmerigs Port!

243 122 Ja, Nordens Hav-Fruer,
Med bølgende Kaar!
Før Dagen, vi skue,
Og end før i Gaar:
Før Dagen hin milde,
Hvis Aften jeg saae,
Ved Konninge-Kilde,
Hvor Krandsene laae,
Ja alt i din Vugge,

- Med Sang og med Sukke,
Du søgde de Levendes Land!
- 244 Du fødte med Smerte
Støv-Tempelets Kaar,
Du gjemte i Hjerte,
Tretusinde Aar,
Som Jonadabs Sønner,
Din Stam-Faders Ord:
Kun slet det sig lønner
At bygge paa Jord,
Langt bedre at følge
Den rullende Bølge,
Som kom fra de Levendes Land!
- 245 123 De høieste Bjerge
Gik Bølgerne paa,
Men favned hans Færge,
Med venlig Attraa,
Og bar den, som Frænder,
Til Ararats Top;
Ja bar den paa Hænder
Til Skyerne op,
Mens Gud, for de Fromme,
Igjen lod opkomme
Af Havet en blomstrende Øe!
- 246 Da Jorden begravet
I Afgrunden laae,
Kun Himlen og Havet
Fra Arken man saae;
Da Bølgen var Tilje,
Og Skyen var Tag,
De fremmed Hans Vilje,
Som gjorde til Vrag
Grundmurede Haller,
Som Muslinge-Skaller,
Men Arken til klippefast Borg!
- 247 124Da vendte i Hjernen
Sig Øiet til Sky,
For Pagten med Stjernen
Igjen at fornye;
Da Hjerte med Bølge
Sig kjærlig forbandt,
At fare i Følge,
Til Hjemmet de fandt;
Men Haanden i Barmen,
Fortryllet af Varmen,
Til Støv og til Dyr sig forsvor!
- 248 Ja, let er at raade,
Ved Lyset fra Øst,
O Havfru, din Gaade,
Til Børnenes Trøst,
Som skal gjennem Luer,
Ved Domme-Dags Gry,
I bølgende Buer,
Sig hæve til Sky,
Mens blomstrende Muldet,
Udglødet som Guldet,
Sig smykker til Deiligheds Hjem!
- 249 125 Med Brødrene mange,
Du hørde, i Løn,
De hellige Sange
Af Bergelmers Søn,

Om rullende Bølge,
Som Fisken i Hav,
Til Hjemmet at følge,
Hvor Guldets, som Rav,
Sig til et Høi-Alter
Paa Bølgen gestalter,
Hvor Støv-Fuglen offerer sig selv!

250 Fra Libanons-Skoven
Du stirrede did,
Hvor Skyen med Voven
End mødtes saa blid,
Hvor Bjerget stod herlig,
Som Arken i Havn,
Hvor Solen sank kjærlig
I Bølgernes Favn;
Der Hjemmet jeg finder,
Med glødende Kinder
Du raabde, og klapped i Haand!

251 126 Da bleve til Vinger
De Hænder paa Stand,
En Fjer blev hver Finger,
Du fløi over Strand;
Du fløi over Vange,
Hvor Druerne loe,
Men saae, sig en Slange
Om Rankerne snøe,
Da maatte i Sinde
Dig Ordene rinde,
Din Stamfader hviskede i Løn!

252 Han sagde: et Bæger
Vi bæere med Savn,
Men Vinen, som kvæger,
Har mistet sit Navn;
Til atter det lyder,
Har Vinen paa Jord
Ei mere de Dyder,
Den havde i Fjor,
I Blodet den bruser,
Og Hjernen beruser,
For Vin-Oos sig vogte min Æt!

253 127 Du fløi imod Vesten,
Du fløi imod Nord,
Som Bør dig gav Blæsten,
Og Strømmen gav Spor!
Du fløi, som du dandsed
Paa Bølgerne blaa,
Til barske dig standsed
Iis-Klipperne graa;
Da maatte i Sinde
Dig Ordene rinde,
Din Stamfader hviskede i Løn!

254 Han sagde: vi følge,
Det bedste vi kan,
Den rullende Bølge
Fra Levendes Land,
Men see vi, at Kulde
Gjør Klipper i Søe,
Da sukke i Mulde
Vi dybt om en Øe,
Med bølgende Belte,
Til Klipperne smelte,
Som spærre de Levendes Land!

- 255 128 Da sukked du saare,
Og vendte, paa Stand,
Hver vingelig Aare
Fra Isbjerge-Land;
Mod Østen da fulgde
Du Strømmen paa Spor,
At see, hvad sig dulgde
Saa hjemlig i Nord,
At see, om derinde
Maaskee var at finde
Forhaabningens smilende Øe!
- 256 Du fløi over Belte,
Du fløi over Sund,
Saae maigrønne Telte
Sig hvælv i Lund,
Saae deilig paa Vove
Sig brede en Øe,
Med bølgede Skove,
Fra Bakke til Søe,
Med blommede Enge,
Til Sangfugle-Senge,
Med Belte, med Kridt og med Rav!
- 257 129 Fra Issen til Barmen
Sig bugter en Fjord,
Hvor Lyset med Varmen
Skal mødes i Nord,
Det randt dig i Sinde,
Da Sælland du saae,
Og aldrig af Minde
Skal Ordene gaae:
See, her vil jeg bygge,
Mens Bøgen har Skygge,
Mens Kridt finder Blad over Klint!
- 258 See, her vil jeg svømme,
Som Svane i Fjord,
I Løv-Hytten drømme
Om Livet i Fjor!
Ja, her vil jeg kvæde
Min Havfrue-Sang,
Med Graad og med Glæde,
Med bølgede Klang,
Til Klipperne smelte,
Og himmelblaa Telte
Jeg seer i de Levendes Land!
- 259 130 O, Frænder og Brødre
I Skjoldunge-Land,
Hvis Ammer og Mødre
Var Døttre af Dan!
Kan ei I fornemme,
Her stiger, ved Stav,
En broderlig Stemme
Fra Fædrenes Grav,
Da har jeg i Norden,
Kun dybt under Jorden,
Mit Fæderne-Land og min Slægt!
- 260 Ja, er eder Bølger,
I Belte og Sund,
Hvor bly sig fordølger
Den deilige Lund,
Og tækker vor Tue
Med yndige Løv,
Ei meer end vi skue,

Med Øine af Støv,
Ei Tegn paa den Bølgen,
I Menneske-Følgen,
Som Aand seer paa Tidernes Hav;

261 131 Er Øen i Vove,
Med Fjorden fra Hav,
Med maigrønne Skove,
Og Fædrener Grav,
For eder ei Andet,
End Støv-Øiet seer:
En Tue paa Vandet
Af Kalk og af Leer,
Ei Tegn paa det Kjære,
I Barmen vi bæere:
Bøg-Holmen i Fædrener Blod;

262 Da sang jeg forgjæves
For eder i Løn,
Om Kjortlen som væves
Til Bølgernes Søn:
En Stribe, som Skoven,
Naar feirest den staaer,
En Stribe, som Voven,
Naar smullest den gaaer,
En Stribe, som Klinten,
Naar, blaagraa som Flinten,
Høitoppet den rager i Sky!

263 132 Da skjænke Hans Naade,
Som Livet mig gav,
Som løste min Gaade,
Med blomstrende Stav,
Mig Vinger som Due,
At flyve herfra,
Og kvæde paa Tue
Mit Halleluja,
Hvor Gud skabde Øre,
Til Psalmen at høre,
Han nu mig paa Tunge har lagt!

264 Der gjøre med Ære
Han mig til et Folk,
Som lyster at være
Hans Herligheds Tolk,
Som gjerne vil lytte
Til Røsten fra Nord,
Men aldrig bortbytte
Guds hellige Ord,
For Alt hvad i Muldet,
Som Sølv og Guld,
Kan findes med Glands og med Klang!

265 133 Saa vist vil Han høre,
Opfylde mit Ord,
Som Han bøied Øre
Til Sønnen paa Jord;
Thi Haabet, som throned
I Fædrener Bryst,
Og Psalmen, de toned,
Med Liv og med Lyst,
De kan ei forsvinde,
Naar Jesus skal vinde,
Før Selv Han dem favner i Sky!

266 Men kunde, med Glæde,
Jeg gjøre den Bøn,

Om enligt Høi-Sæde,
Som Bølgernes Søn,
Som Heimdal hin rette,
Paa Himlinge-Bjerg,
En Gru for hver Jette,
En Gud for hver Dværg;
Da stjal jeg fra Voven,
Da stjal jeg fra Skoven
Min Gjenlyd af Fædrenes Sang!

267 134 Ja, kunde, med Gammen,
Jeg skue den Dag,
Da Bølgen flød sammen
I Ætten af Slag,
Da Fylde og Farve,
Fra Nor og fra Dan,
Min Æt skulde arve,
I Jomsborge-Land,
Da var jeg, som Toke,
Halv-Broder til Loke,
Ja, vel, om jeg ei var ham selv!

268 Ja, kunde jeg glemme
Den Frue saa fin,
Der gav mig den Stemme,
Som Folk kalder min,
Og vilde jeg seire,
Som Kullen, saa kold,
Paa Gruset af Leire,
Paa Graven af Skjold,
Da havde jeg Maalet
Fra Gefion stjaalet,
Da var jeg en hjertelig Skalk!

269 135 Da var jeg hans Broder,
Da var jeg hans Søn,
Som voldtog vor Moder,
Trods grædende Bøn,
Ja, Søn af Uhyret,
Stamfader til Gorm,
Ja, Søn af Udyret,
Den vendiske Orm,
Ja, Broder og Navner
Til Iver Vid-Favner,
Til Jormunrek-Snogen i Nord!

270 Da bygged af Bullen,
I Bøgenes Land,
Paa Klippen, paa Kullen,
Jeg Borgen som han,
Af Ege fra Venden
Min Snekke saa fast,
Med Ormen paa Enden,
Med Granen til Mast,
Og trodsed paa Bølge,
Med Trolde i Følge,
Som Kæmper, saa Himmel og Hav!

271 136 Da hørde slet ikke
Den Høie min Røst,
Da boede Bikke
Mig lønlig i Bryst,
Da lod jeg, med Glæde,
I Van-Vid engang,
Hav-Heste nedtræde
Den deilige Vang,
Og hængde, for Spøgen,

- Om Natten med Bøgen,
Den liflige Sommernats-Fugl!
- 272 Bag skyhøie Volde
Da skulde, forvist,
Dog Brødrene bolde
Mig finde tilsidst,
Og, beed ikke Staalet,
Dog knuse med Steen,
Paa Fjeld-Dvæрге-Maalet,
Mig Arme og Been,
For Helte-Kjærminden,
Med Skovrose-Kinden,
For Svanild at hevne med Fynd!
- 273 137O, derfor jeg tændte
Mit Vætte-Lys mat,
O, derfor jeg brændte
Min Kjerte i Nat,
O, derfor omsider
Nedsteeg jeg til Hel,
Paa Gudrune-Kvider
Jeg sang mig ihjel,
O, derfor jeg Øiet
Nær havde udpløiet,
For Lyset at gjøre fuldklart!
- 274 Nu har jeg ei mere
At offre i Aand,
Thi disse Smaa-Fjere,
Mig voxte paa Haand,
Dem ei jeg maa skjære
Og spidse til Stav,
Dem Sønnen skal bære
Som Vinger paa Hav,
De skal, paa det Sidste,
Naar Runerne briste,
Ham bære fra Bølgen i Sky!
- 275 138Den Tone som klinger,
Fra Dybet i Løn,
Nu under min Finger,
Tilhører min Søn,
Den ligger i Bunden,
Som Mødrene-Arv,
Og lyder i Lunden,
Mens Bøgen har Marv,
Men kvæder en Tunge,
Som Fuglene sjunge,
Da svinger sig Svanen i Sky!
- 276 Ja, nu maa det være,
Det saae jeg i Nat:
Vil Bølgen ei bære,
Den brister fuldbrat,
Ja, vil den ei bære
Mit Syn og min Sang,
Da maa, til Guds Ære,
Jeg stævne fra Vang,
Jeg meer ei kan døie,
Om ikke mit Øie
Skal briste før Tiden i Graad!
- 277 139Hvorhen skal jeg stævne,
I Syd eller Nord!
Ei veed jeg at nævne
Den Tue paa Jord,

Hvor end findes Øre
For Fædreneres Røst,
Hvor end jeg kan røre
Med Psalmen et Bryst,
Hvis ikke den findes,
Hvor klarlig jeg mindes,
Mig rørde Grund-Tonen i Støv!

278 En Pusling fuldliden,
Det var jeg dengang,
Har aldrig dog siden
Hørt Mage til Sang,
Og saa maa jeg røre,
Med Psalmen, et Bryst,
At Tonen jeg høre
Kan atter med Lyst,
Den Tone, den Stemme,
Ei Manden kan glemme,
Om end han blev hundrede Aar!

279 140Jeg tumled, som Pogen,
Mig sidder paa Skjød,
Men tav, da, fra Krogen,
O Jesu! det lød;
At lytte, at lure,
Mit Hjerte mig bød,
Fra Fuglen i Bure
O Jesu! gjenlød,
Forlad, for din Pine,
Mig Synderne mine,
Frels mig fra den evige Død!!

280 Med Hjertet paa Tunge,
Med Bogen paa Skjød,
Med Trang til at sjunge,
Som Ordene lød,
Med værkende Lænder,
I Svaghedens Baand,
Med rystende Hænder,
I Fædreneres Aand,
Sang høit Magdalene,
Med Toner fuldrene,
Med Taarer, den Psalme saa skjøn!

281 141Den Gamle i Gaarde,
Fuldgod ved de Smaa,
Hvem ei med det Haarde
Man fik over Straa,
Som, før man det troede,
Fra bister blev mild,
Og gik med det Gode
Da gjerne i Ild,
Saa trofast, som Guldets,
Gold-Ammen til Kuldet,
Hvoraf jeg med Asken kom sidst!

282 Min Fader, Gud glæde
Hans Sjæl i sit Chor!
Han ingen lod græde
For Brød ved sit Bord,
Ei døde Moraler
Sin Afkom han gav,
Men levende Taler,
Naar Krøbling ved Stav,
Naar Flokken om Bænken,
Naar Hunden i Lænken,
Rundhaandet han selv ihukom!

- 283 142 Der døde den Gamle,
Da alt jeg var stor,
For stor til at samle
De fyndige Ord,
De Vendinger snilde,
De mange Bække smaa,
Fra Valdemars Kilde,
Som gjøre Sus-Aa,
Dog hjalp hun, for Føden,
Mig Stodder af Nøden,
Dengang jeg blev lille igjen!
- 284 Da lavt jeg mig satte,
I Fædrenes Grav,
Og ledte om Skatte,
Hun styred min Stav;
Jeg ledte, med Møde,
Om Maalet i Lund,
For alle de Døde,
Da svarede hun,
Hos hende for Styre
Sad end Dronning Thyre,
For Tunge-Baand skaaret hun var!
- 285 143 Ja, naar man betragter
Engang som en Skat,
Hvad end man foragter,
Og finder for plat,
Da havde jeg Skammen,
Som Broge har nu,
Hvis ikke Gold-Ammen
Jeg her kom ihu,
Og, med en Kjærminde,
Min Sprog-Mesterinde
Saa takkede i hendes Grav!
- 286 Er ei det en Lykke
For Døde, ved Stav,
Om end kun paa Krykke,
At vandre fra Grav,
Er ei det en Glæde,
At Helte opstaae,
Og lystelig kvæde,
Naar daarlig de gaae,
Da var det en Brøde,
Med Dannemarks Døde
At dele sit skrantende Liv!
- 287 144 Men er det en Ære,
Som Daner attraae,
At følge de Kjære,
At vogte de Smaa,
Og er det en Gammen,
For Bækkene smaa,
I Søe at gaae sammen,
Og flyde som Aa,
Ved gammeldags Tale
I Høielofts-Sale
Sig fryder alt Havfrue-Blod!
- 288 Jeg har kun en Draabe,
Som Herren gav Røst,
Fra Graven at raabe,
Som Sting under Bryst,
Men var det kun Torden
For Havfrue-Blod,
Forbandet var Jorden,

- Som Munden oplod,
Og opslugde Aanden
Med Blodet af Haanden:
Af Almoder-Morderens Haand!
- 289 145 Dog, bort med de Tanker!
I Graven med dem!
Et Hjerte end banker
I Hav-Fruens Hjem,
Hvis Røst er ei Torden,
Hvis Graad er ei Hvin,
Som smiler ad Jorden,
Trods Troidenes Grin,
Hvis deilige Stemme
Lod Alle fornemme,
At end er vor Moder ei død!
- 290 Ja, du, som for Broder
Mig kjender i Vang,
Skjøndt ikke vor Moder
Jeg ligner i Sang,
Men fik kun til Gammen
Hvad af hendes Maal
Stak af hos Gold-Ammen
Som Fluere i Kaal,
Naar du kun er hjemme,
Og løfter din Stemme,
Er Danmark mit Fæderne-Land!
- 291 146Saalænge paa Marken
Man ynder din Sang,
Slet ikke paa Arken
Jeg bygger i Vang,
Men vil man ei høre
Den Havfrue-Røst,
Som liflig i Øre
Dig klinger fra Bryst,
Da vil, med hverandre,
Med Suk, vi bortvandre
Fra Danas forhexede Land!
- 292 Dog, hil os, min Broder!
Det toner fra Borg,
Vi ikke vor Moder
Skal gjøre den Sorg,
Vi have den fundet,
Da du med din Stav
Til Stenen var bundet,
Og jeg sad i Grav,
Da sørged vor Moder
Vist dybt i min Broder,
Hun sørged i Jord sig hos mig!
- 293 147Men atter opstanden
Hun er i mit Bryst,
Jeg atter paa Stranden
Kan stirre med Lyst,
Paa Sunde og Belte
Der frede om Øe,
Som Dannemarks Helte,
Der aldrig skal døe,
De himmelblaa Løver,
Hvem Ingen berøver
Ret længe Rav-Hjerterne smaa!
- 294 Vel mødt, under Klinten,
De sjunge lidt huult:

Som Gnisten i Flinten
Han havde dem skjult,
Men vee den som vover
At sværte vort Kridt!
En Streg slog vi over
Det Sorte paa Hvidt,
Saa atter paa Søen
Fortoner sig Møen
Med Sommer-Spir kridende hvid!

295 148 Løb du ind paa Øen,
Ad gamle Sus-Aa,
Og bad dem i Søen
De Rav-Hjerter smaa!
Naar Veland dem skuer,
Han kjæder dem end,
Med funkende Buer,
Til Brosinga-Men,
Som Freia med Ære
Høibarmet skal bæere,
Naar Othar hun favner igjen!

296 Vor Vei gaaer til Rygen,
Til Arkona-Borg,
At kæmpe med Bygen,
Som voldte vor Sorg!
Som Ravne og Krager
Fra Svantevits Bryst,
Fløi vendiske Drager
Mod Dannemarks Kyst,
Vi gaae, som vi sendes,
Nu Vinden skal vendes,
Saa, Svantevit, skjælv for din Borg!

297 149 Guds Fred, hvor I bygge
Paa Mark og paa Fjeld,
I Bøgenes Skygge,
Ved Elvenes Væld!
Guds Fred over Skoven,
Hvor Stammerne staae!
Guds Fred over Voven,
Hvor Snekkerne gaae,
Som ankre, som flage
Paa festlige Dage,
Som end tone Fædrenes Flag!

298 Guds Fred, som den fandtes
Ved Fædrenes Barm!
Guds Fred, som den vandtes
Ved Frelserens Arm!
Guds Fred, som den throner
Hvor Kjærlighed boer!
Guds Fred, som den toner
I Hytter af Jord,
Som selv jeg den nyder,
Jeg ønsker og byder
Nu Brødre og Frænder i Nord!

299 150 Guds Fred og God-Morgen,
Paa Mark og paa Fjeld!
Forvundet er Sorgen
Mig pinde i Kveld,
I Midnattens Mørke,
Da Hel-Hanen goel;
Da Mulmet i Størke
Sig værged mod Soel,
Da Natten med Dagen,

- Michael med Dragen,
Mig tykdes at kæmpe om Nord!
- 300 Gak ud, siger Aanden,
Forkynd, hvad du seer:
Hvordan efterhaanden,
I Hytter af Leer,
Et Orgel der bygges,
Med Piber af Straa,
Med Fjedre det lykkes
At lege derpaa!
Hvad end der kan hændes,
Med Tiden fuldendes
Skal dog hvad med den er begyndt!
- 301 151 Forkynd, over Skoven
Jeg skaber nu Dag;
Forkynd, at paa Voven
Nu toner Jeg Flag,
Som Dannebrog tegnet,
Med blomstrende Stav,
Med Kæmper omhegnet,
Som vandre paa Hav,
Med Lyn i hvert Hjørne,
Som rækker fra Ørne
Til Ormen paa Stor-Havets Bund!
- 302 Forkynd, at af Birke
Jeg bygger i Hast,
Et Tag paa den Kirke,
Hvor Lægterne brast!
Forkynd, at jeg tækker
Med Flæg og med Bark,
Som Stormen ei knækker,
Paa Fjeld og paa Mark!
Forkynd, at jeg tænder
En Kjerte, som brænder,
Trods Vandet, i Bølgernes Skjød!
- 303 152 Forkynd, at af Aske
Jeg skaber en Fugl,
Som skal overraske
Hvert Øre i Skjul,
Som skal overstemme,
Med sammenlagt Røst,
Hver Lyd, der har hjemme
I Menneske-Bryst,
Saa Verden skal lære,
At, Herren til Ære,
Har Graven den høieste Røst!
- 304 Forkynd, at nu gjælder
Paa Marken ei meer
De ranglende Bjelder,
Om ogsaa det sneer;
Thi Fuglen fra Graven,
Som Aske saa graa,
End sjunger i Haven,
Naar Slæderne gaae,
Og liflig det klinger,
Naar Rim han af Vinger
Nedryster i levende Løv!
- 305 153 Forkynd, at man snyder
Forgjæves sin Praas,
For Vidskabens Dyder
At trylle i Vaas;

Forgjæves, naar Solen
Alt synlig oprandt,
Man hvisker i Skolen,
Det er ikke sandt,
Om Praasen man tænder
I begge dens Ender,
Man gjør dog ei Dagen til Nat!

306 Forkynd, at af Skolen
Der gjøres nu brat
Det Værksted for Solen,
Du skimted i Nat,
Hvor billedlig Aanden
Opstaaer af sin Grav,
Og styrer i Haanden
Den stemplede Stav,
Til Runer at riste,
Som aldrig kan briste,
Før Stenen fornægter sig selv!

307 154Nu Solen fra Østen
Vil krone sit Aar,
Saa hver faaer nu Høsten,
Som han havde Vaar:
De høste ved Jorden,
Som Soel pløied næst,
De høste i Norden
Hvad hver huger bedst,
De høste med Næve,
Som pløied med Ræve,
De stryge kun Beenradens Lee!

308 Hvo ikkun paa Blade
Og Blomster gav Agt,
Han samler i Lade
Kun Skyggen af Pragt;
Hvo Kornet har meiet
Til Foring paa Stald,
Af hvad han har heiet
Maa leve paa Hald;
Hvo grædende saaede,
Med Haab paa Guds Naade,
Kun den høster hundredefold!

309 155Der kommer en Vinter,
Dog luner det end,
Bag Klipper og Klinte,
Hvor Kridtet blev Pen,
Thi der under Skyer
Er Nord-Lyset tændt,
Som lyser og lyer,
Hvor bedst det blev kjendt,
Og aldrig en Vaage
Skal fattes den Maage,
Der sjunger, naar Slæderne gaae!

310 Der kommer en Time,
Der kommer en Jul,
Da Noget vil rime,
Som end leger Skjul;
Da flyve med Maagen
Hvo Livet har kjært,
Fra Marken til Vaagen,
Om end det er sært!
For Fædre at følge,
Saa fløi over Bølge
Man før jo fra Mark og fra Dal!

311 156Som Kæmperne sære,
Med Sagn og med Sang,
Man, Herren til Ære,
Skal flygte engang,
Alt som det i Drømme
For Øie dig stod,
Da Ark du saae svømme
Ved Bøgenes Rod;
Guds Timer og Dage
Gaae frem og tilbage,
Gak aldrig i Rette med Ham!

312 Mens Markerne bølge
Med staaende Korn,
Mens Fuglene følge
Det gamle Skov-Horn,
Mens Krøniken rækkes
Og tækkes de Smaa,
Om Dagen end stækkes,
Og Slæderne gaae,
Syng lavt over Skoven,
Syng høit over Voven:
Guds Fred over Folket i Nord!!